

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΛΣΤ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 — ΤΗΛ. 27.689

1 ΙΟΥΛΙΟΥ 1959

ΑΡΙΘ. 13

“ Η ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ ΠΛΕΥΣΕΩΣ,,

Ἡ ἠθικὴ κρίσις τοῦ κόσμου, τὴν ὁποίαν, μὲ τόσῃν καθαρότητι καὶ μὲ τόσῃν ἔμφρασιν, ἐπεσήμανεν ὁμιλῶν ἄλλοτε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος, ἐκδηλοῦται δυστυχῶς ὁσημέρῃ ἐναοργέστερον. Καὶ ὄχι μόνον ἀποτελεῖ ἀδιάφραστον πραγματικότητα· ἀλλὰ τὴν ἐπεβεβαίωσαν προσφάτως, ἐντελῶς ἀνεπιφυλάκτως, καὶ ἐπισημότατοι ἐκπρόσωποι τῆς Δυτικῆς Ἠγεσίας.

*

Καὶ ἔστω τοῦτο πρὸς παρηγορίαν μας. Διότι ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν σωτηριώδους ἀνανήψεως. Καὶ ἀπόφασιν, ἐλπίζομεν, ὅπως τεθῆ ἐπὶ τέλος ὁ δάκτυλος εἰς τὸν τύπον τῶν ἡλῶν. Διότι μόνον, ἂν ἐπικρατήσῃ νέον πνεῦμα εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν λαῶν· καὶ μόνον, ἂν διαλυθῇ ἡ ἀντάρσχος καὶ ἀποκρουστικὴ πλάνη τῶν ἰσχυρῶν, ὑπάρχει ὄντως ἐλπίς νὰ ἐγερθῇ ὁ παράλυτος ἀπὸ τῆς κλίνης του καὶ νὰ ὀρθοποδήσῃ ἢ παραπαίουσα σήμερον ἀνθρωπότης.

*

Πρῶτος προέβη εἰς ἀπερίφραστον περὶ αὐτῆς ὁμολογίαν ὁ Τζὼν Φόστερ Ντάλλες, ὁ ὁποῖος ἐπὶ ἐξαετίαν καὶ πλέον διετέλεσεν Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς μεγάλης Ἀμερικανικῆς συμπολιτείας καὶ ὁ ἀναμφισβήτητος ἡγέτης τῆς Δυτικῆς Διπλωματίας. Οὗτος ὑπῆρξεν υἱὸς πάστορος τῆς Προσβυτεριανῆς Ἐκκλησίας—τῆς ἀσθηροτέρας διαμαρτυρομένης αἰρέσεως—καὶ ἦτο ἐμπεποτισμένος ἀπὸ βαθεῖαν θρησκευτικότητα καὶ ἀπὸ ἀμεταθέτους ἀρχὰς καὶ κοσμοθεωρίαν, εἰς τὰς ὁποίας ἐπίστευεν, μὲ φανατισμὸν καὶ μὲ στατικὴν θεολογικὴν ἀντίληψιν. Διετέλεσεν ἐπίσης ἐπιφανὲς ὀργανικὸν μέλος τοῦ ἐπιλεγομένου Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, τοῦ ὁποίου τὴν προβολήν, ὡς ἄλλου

πνευματικοῦ Ν.Α.Τ.Ο., πολλαπλῶς ὑπεστήριξε καὶ ἐπεδίωξε.

*

Δυστυχῶς ὁμως, ἐνῶ πρόθεσις του ὑπῆρξε νὰ σφυρηλατήσῃ ἀρρήκτους δεσμοὺς καὶ τὴν ἐνότητα τοῦ ἐλευθέρου κόσμου· καὶ ἐνῶ ὑπῆρξε πρὸς τοῦτο ἀξιοθαύμαστος καὶ ἀκαταπόνητος, ἤσκησε πολιτικὴν στείραν, ἀνεδαφικὴν, μὲ σκληροπαγὴ ποικιτανικὴν ἀντίληψιν, καὶ μὲ πλήρη ἀτυχῶς ἔλλειψιν κατανοήσεως τῆς ἐποχῆς του. Ἀπέβη, διὰ τοῦτο, τελικῶς ὁ χωροφύλαξ τῆς Ἀποικιοκρατίας. Συχνότατα δέ, ὅπως εἰς τὴν ἀγίαν ὑπόθεσιν τῆς Ἑλλάδος, ὑπῆρξεν ἀπότομος καὶ ἀποκρουστικὸς ἀπαρνητὴς τοῦ Δικαίου. Ἀποτελεῖ δὲ κοινὴν ἤδη συνείδησιν, ὅτι ἀπέτυχε παταγωδῶς ἢ πολιτικὴ του.

*

Ὀλίγον λοιπὸν πρὶν ἀποβῆ οὗτος τὸ τραγικὸν θῦμα ἀδυσωπήτου ἀσθενείας καὶ ὁ θάνατος σφραγίσῃ, μὲ παντοτινὴν σιωπὴν, τὰ χεῖλη του, εἶχε τὴν ἀνδρικὴν ἀρετὴν, ἀντιμετωπίζων τὸ ἐπικείμενον τέρμα τῆς ζωῆς του, νὰ ὑψωθῇ ὑπεράνω πάσης τετριμμένης πλαδαρότητος καὶ συμβατικότητος καὶ νὰ ὁμολογήσῃ εὐθέως τὴν ἀλήθειαν· « Ἀπὸ ὠρισμένων ἀπόψεων—εἶπεν—εἴμεθα καὶ ἡμεῖς τόσον ὕλισται, ὅσον καὶ οἱ κομμουνισταί· καὶ δὲν διαθέτομεν κἄν τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν ἀποτελεσματικότητά των, διὰ νὰ δικαιωθῶμεν. Δίδομεν οὖν τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι εἴμεθα ἀνίκανοι νὰ διατυπώσωμεν μίαν πειστικὴν διὰ τὴν ἐποχὴν μας φιλοσοφίαν... » Αἱ μελαγχολικαὶ αὐταὶ διαπιστώσεις ὑπῆρξαν τὸ Κύνιον ἄσμα τοῦ ἐκλιπόντος πολιτικοῦ, μὲ τὴν ἀναμφισβήτητον καλὴν πίστιν καὶ τὴν τιμίαν προαίρεσιν...

Σαφέστερος ὅμως τοῦ Ντάλλες, ἀλλὰ καὶ αὐστηρότερος εἰς τὴν κριτικὴν του, ὑπῆρξεν ὁ Πρόεδρος τῆς πανισχύρου ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ἐπιτροπῆς τῆς Ἀμερικανικῆς Γερουσίας κ. Οὐίλλιαμ Φουλμπράιτ.

Ὁμιλήσας οὕτως πρὸ ἡμερῶν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Κολούμπια ἐπὶ τῆς Ἀμερικανικῆς πολιτικῆς ἔκαμε διαφωτιστικὴν καὶ αὐστηρὴν ἐπ' αὐτῆς κριτικὴν καὶ τὴν κατεδίκασεν ἀνεπιφυλάκτως ὡς ἀνεπαρκῆ καὶ ὡς μὴ κατανοοῦσαν τὴν ἐποχὴν μας. «Ἐμφανίζεται —εἰπεν— τοιοῦτοτρόπως ὡς προασπίζουσα τὸν ἱμπεριαλισμὸν καὶ ὡς καταφρονοῦσα τὴν θέλησιν τῶν λαῶν νὰ γίνουιν κύριοι τῶν πεπερωμένων των καὶ νὰ κατακτήσουιν τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς Ἐθνικῆς των προσωπικότητος. Ἐπέτρωπεν οὕτω εἰς τὸν κομμουνισμὸν νὰ καταστή ἔμφορος ἐλπίδων εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ προασπιστῆς τοῦ δικαίου τῶν λαῶν. Οὔτε εἶναι ἀνεκτόν, προσέθεσεν, νὰ εἶναι τόσον κακῶς κατανεμημένος ὁ ὕλικὸς πλοῦτος. Καὶ αἱ Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι ἔχουσαι τὰ 5⁰/₁₀₀ τοῦ παγκοσμίου πληθυσμοῦ νὰ κατέχουιν τὰ 50⁰/₁₀₀ τοῦ παγκοσμίου πλούτου. Ἐπεράτωσε δὲ τὴν ἐξόχως ἐνδιαφέρουσαν αὐτὴν ὁμιλίαν του δηλώσας, μὲ ὑψηλόφρονα ἔξαρσιν, «ὅτι δὲν εἶναι διόλου ἀναπόφευκτος ἡ ἐπιβίωσις τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν. Ἡ ἐπιβίωσις εἶναι ἡ ἀνταμοιβὴ τῶν πολιτισμῶν, οἱ ὁποῖοι κατορθώνουιν ν' ἀντιμετωπίζουιν τὰς εὐθύναις, ποὺ τοὺς ἀναθέτει ἡ Ἱστορία. Καὶ εἶναι καθῆκον ὅλων μας, εἶπεν, νὰ κατορθώσῃ ἡ Ἀμερικὴ νὰ τὰς ἀντιμετωπίσῃ καὶ νὰ συναντηθῇ μὲ τὴν μοῖραν τῆς. Ἐλπίζω μόνον ὅτι δὲν εἶναι πλέον ἀργά...».

*

Ἀύσκολοι, τραχεῖς καὶ κατατρονχόμενοι ἀπὸ τερατώδη δίψαν τεχνικῶν κατακτήσεων εἶναι οἱ σημερινοὶ καιροί. Θανμαστὴ ἀπέβη ἡ δύναμις τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ φιλοδοξεῖ νὰ κυριαρχήσῃ ἀπολύτως τῶν φυσικῶν δυνάμεων καὶ ὁμιλεῖ περὶ τῶν φοβερωτέρων μυστηρίων, ἐπιπολαίως ἐντελῶς καὶ μὲ σκιώδη καὶ ἑωσφορικὴν αὐτόχρημα διαλεκτικὴν. Αἱ στιγμαί, τὰς ὁποίας σήμερον διερχόμεθα, δὲν εἶναι στιγμαὶ ἀδόλου καὶ νηφαλίου στοχασμοῦ καὶ ἀντικειμενικῆς φιλοσόφου ἐπισκοπήσεως. Ὁ νοῦς σήμερον ἔχει στρατολογηθῆ εἰς τὴν ὑπη-

ροσίαν τῆς ὕλης καὶ ὅλον ἐφευρίσκει καὶ φονικώτερα ὄπλα διὰ τὴν ἐξόντωσιν καὶ τὸν ἀφανισμόν τῆς ζωῆς. Καὶ ὀρθῶς ἐχαρακτηρίσθη ἡ ἐποχὴ μας ὡς ἐποχὴ ἐπιστημονικῆς βαρβαρότητος. Διότι αἱ τεχνικαὶ κατακτήσεις δὲν συμβαδίζουιν μὲ τὴν ἠθικὴν προκοπὴν τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ἡ ἐπιστήμη, ἀντὶ ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὰ ἐναγώνια ἐρωτήματα τῆς ψυχῆς, τείνει ν' ἀφυπνίσῃ πρωτογόνους ὁρμὰς καὶ ἐνστικτα καὶ σκορπίζει γύρω μας τὸ δέος. Διότι τὸ μοιραῖον καὶ τὸ ἀπρόβλεπτον εἶναι τὸ μόνον μὴ προβλεπόμενον εἰς τὰς ἡμέρας μας αὐτάς. Καὶ δύο κόσμοι ἀντίμαχοι συγκεντρώνουιν ἀπανθρώπους δυνάμεις καὶ συσπειροῦνται—ὅπως ἡ τίγρις πρὶν ἢ ἐπιτεθῆ—διὰ νὰ ἐπιχειρήσουιν τὸ θανάσιμον πῆδημα, ποὺ ἐνδεχομένως θὰ ἐξαφανίσῃ τὴν ζωὴν ἀπὸ τὸν πλανήτην μας. «Ἄγὼν ἔσχατος καὶ μέγιστος πρόκειται ταῖς ψυχαῖς». Καὶ διερωτᾶται περιδεῆς ὁ καθείς, μήπως εἰσῆλθομεν εἰς τὸ λυκόφως τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ.

*

Διότι οἱ πολιτισμοί, ὡς ἀνθήσεις πνευματικαὶ καὶ ὡς ὕλικοι συμβολισμοὶ τῆς ζωῆς τοῦ πνεύματος, καταρρέουιν, ὅταν ἀλλοιωθῇ ἡ ἀγνότης των καὶ ὅταν παύσουιν πλέον νὰ ἐκφράζουιν τὴν ἐσωτερικὴν ζωὴν. Καὶ τότε εἰς τὴν μοιραῖαν των αὐτὴν πτώσῃ συμπαράσφουιν καὶ ὅλας τὰς μορφὰς τῆς ζωῆς, τὰς ὁποίας οὗτοι συνεβόλιζον.

Καὶ ἂν κλονίζουινται σήμερον τὰ θεμέλια τοῦ πολιτισμοῦ καὶ μία ἀγωνία ἐπικαθήται ἐπὶ τοῦ στήθους τῶν λαῶν, ἀφορμὴ εἶναι, πιστεύομεν, διότι ἐνοθεύθησαν βαθμιαίως τὰ χριστιανικὰ βιώματα· καὶ διότι ὁ σημερινὸς τρόπος ζωῆς δὲν ἀνταποκρίνεται πλέον πρὸς τὴν ἀποκαλυφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐρμηνευθεῖσαν θεοπνεύστως ἐντὸς τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων θείαν ἀλήθειαν.

Τοιοῦτοτρόπως ὁ φόβος, καὶ ὄχι ἡ σταυρουμένη ἔκουσίως ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος ἀγάπη, ἀπέμεινε τὸ μοναδικὸν στοιχεῖον διαπαιδαγωγήσεως καὶ πειθαρχίας τῶν λαῶν. Τὸ πνεῦμα δὲν ἀποτελεῖ τὸ βάθος τοῦ κόσμου καὶ τῆς ζωῆς· οὔτε ὁ ἄνθρωπος τὴν ἀνωτάτην ἀξίαν, «ὑπὲρ οὗ Χριστὸς ἀπέθανεν». Παραθεωρεῖται οὕτω συνεχῶς ἡ ἐλευθερία του «ὡς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ», ἥτις συμπράττουσα μετὰ τῆς θείας χάριτος ἀπεργάζεται τὴν θέω-

‘Ο Μακ. ‘Αρχιεπίσκοπος ‘Αθηνῶν κ. Θεόκλητος, χοροστατῶν ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναῷ κατὰ τὴν Δοξολογίαν, ἥτις ἐγένετο ἐπὶ τῇ ἀφίξει του εἰς Κωνσταντινούπολιν.

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟΝ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΑΚ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΕΙΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ

Α'

Τῇ 20ῇ 'Ιουνίου (Σαββάτῳ) καὶ περὶ ὥραν 8.30 π. μ. ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητος, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Φιλίππων κ. Χρυσοστόμου καὶ Ἡλείας κ. Γερμανοῦ, τοῦ Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ Καθηγητοῦ κ. Καρμίρη καὶ δύο κληρικῶν τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἀνεχώρησεν ἀεροπορικῶς διὰ Κωνσταντινούπολιν, πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου.

Τὸν Μακ. Προκαθήμενον τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας προέπεμψαν εἰς τὸ ἀεροδρόμιον τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, οἱ παρεπιδημοῦντες ἐνταῦθα Ἀρχιερεῖς, ὁ Ὑπουργὸς Ὀρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Βογιατζῆς, ὁ Διευθυντὴς Ὀρησκευμάτων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας Καθηγητῆς κ. Βασ. Ἰωαννίδης, ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν κ. Καφαμπέλης, ἄλλοι ἐπίσημοι καὶ πλῆθος λαοῦ.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Θεόκλητος, πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του, προέβη εἰς τὴν ἀκόλουθον δῆλωσιν :

«*Ἡ ἐπίσκεψις ἡμῶν μετὰ τῶν Σεβ. Συνοδικῶν Συνέδρων Φιλίππων καὶ Ἡλείας εἰς τὸ σεπτὸν κέντρον τῆς Ὀρθοδοξίας, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν τοῦ ὀφειλομένου σεβασμοῦ, τῆς ἀφοσιώσεως καὶ τῆς ἀγάπης τῆς θυγατρὸς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν μητέρα μεγάλην Ἐκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἣτις ἐγένετο στοργικὴ μήτηρ καὶ πολλῶν ἄλλων Ὀρθο-*

σιν τῆς ζωῆς καὶ τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς Γῆς. Ὡς Βασιλείαν ὀριστικῆς καταργήσεως τοῦ κακοῦ· καὶ ὁλονὲν πληρεστεράς δικαιοσύνης καὶ ἀγάπης καὶ ὠραιότητος, «ἵνα ᾗ ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσι» (Κορ. Α' 15, 29).

*

Τοὺς ἀστερευτούς αὐτοὺς θησαυροὺς τῆς Χριστιανικῆς ἀληθείας διεφύλαξε—κατὰ θεῖαν Πρόνοιαν καὶ ἀποστολήν—ὅπως ἀκηράτους καὶ ἀσυνεῖς εἰς τὸ πνευματέμφορον πλήρωμά της ἡ Ἀνατολικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία μας.

Καὶ εἶναι αἱ ἀλήθειαι αὗται ἡ «*μ ο ν α δ ι κ ῆ ἢ γ ρ α μ μ ῆ π λ ε ὄ σ ε ω ς*» διὰ τὸν κόσμον, ὅπως διεκήρυξε δι' αὐτάς, μὲ ἕνα κατὰ πάντα εὐτυχῆ χαρακτηρισμόν τον, ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας καὶ Ὀρησκευμάτων κ. Βογιατζῆς, ὁμιλῶν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ.

δόξων Ἐκκλησιῶν, διαδραματίσασα πρωτεύοντα ὄλον ἐπὶ 16 ὄλους αἰῶνας ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τοῦ Χριστιανισμοῦ καθόλου.

Χαίρομεν, διότι θὰ διερμηνεύσωμεν τὰ πρὸς αὐτὴν νῦν αἰσθήματα τοῦ εὐσεβοῦς Ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ θὰ ἀνταλλάξωμεν τὸν ἐν Χριστῷ ἀσπασμὸν μετὰ τῆς αὐτοῦ Θεοφυλάκτου Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηναγόρου, καὶ τῶν λοιπῶν Σεβ. Ἱεραρχῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου».

Τὴν Α. Μακαριότητα καὶ τὴν Ἀκολουθίαν αὐτῆς, ἀφικομένην εἰς Κωνσταντινούπολιν τὴν 10ην π. μ., ὑπεδέχθη ἐν τῷ ἀεροδρομίῳ Γεσίλκιοι ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Πατριάρχου, καὶ τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἢ ἐπὶ τούτῳ ὀρισθεῖσα Συνοδικῶς Ἀντιπροσωπεία ἐκ τῶν Σεβασμ. Μητροπολιτῶν Δέρκων κ. Ἰακώβου, Εἰρηνοπούλεως κ. Κωνσταντίνου, Σελευκείας κ. Αἰμιλιανοῦ καὶ τοῦ Πανσο. Ἀρχιγραμματέως κ. Συμεῶν. Προσῆλθον δ' ἐπὶ πλέον εἰς τὸ ἀεροδρόμιον ὁ ἐν Ἀγκύρᾳ Πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Γ. Πεσματζόγλου, ἐπὶ τούτῳ ἀφιχθεὶς εἰς τὴν Πόλιν, καὶ οἱ κ. κ. Ἰάσων Δρακούλης, Γ. Πρόξενος, καὶ Δημήτριος Ἡρακλειδῆς, Πρόξενος αὐτῆς. Καὶ ἐκ τοῦ ἀεροδρομίου, ἔνθα αἱ ἀρμόδιαι Τουρκικαὶ Ἀρχαὶ ἐπέδειξαν πολλὴν λεπτότητα καὶ εὐγένειαν, ἔφθασαν κατ' εὐθείαν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Πρὸ τῆς ἐξωτερικῆς αὐτῶν πύλης προέφθασαν εἰς προῦπάντησιν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σελευκείας καὶ ὁ Πανσο. Ἀρχιγραμματέυς. Ἐν τοῖς προπυλαίοις ᾗσαν παρατεταγμένοι Ἀρχιμανδρίται, ἐν δὲ τῇ Αὐλῇ

Καὶ χάριν τῆς ἐμπεδώσεως καὶ κατισχύσεως τῶν ἀληθειῶν αὐτῶν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητος ἐπεχείρησε τὴν εὐλαβῆ του ὁδοιπορίαν καὶ ἐπίσκεψιν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως, ἣτις, ὡς ἐτόνισεν ἐν τῇ εἰς ἄλλην σελίδα τοῦ παρόντος φύλλου δημοσιευομένη βαθυστοχάστῳ προσφωνήσει Του, εἶναι ἡ «*Μήτηρ Μεγάλῃ Ἐκκλησία, ἡ Σεπτῇ Κορυφῇ τῆς ὄλης Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἡ Θεματοφύλαξ τῶν Δογμάτων καὶ παραδόσεων αὐτῆς*». Εὐχόμεθα δ' ὁλοψύχως, ὅπως ἡ ἐπίσκεψις αὕτη ἀποβῇ κατὰ πάντα γόνιμος καὶ ἀποδοτικὴ διὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ λαοῦ μας καὶ διὰ τὴν εἰρήνην τοῦ Κόσμου.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

οί Θεοφιλ. 'Επίσκοποι Δαφνουσίας κ. Γρηγόριος, Τρωάδος κ. 'Ανδρέας, 'Αργυρουπόλεως κ. Καλλίνικος, Θερωών κ. Χρυσόστομος, ό Θεοφιλ. 'Εφηφισμένος Μιλήτου κ. Αίμιλιανός, οί Πανοσιολ. 'Αρχιμ. κ.κ. 'Ιωάννης, 'Εξάρχος του Παναγίου Τάφου, και Δαμιανός, 'Αντιπρόσωπος Σινά. 'Εν τῷ Νάρθηκι άνέμενον ένδεδυμένοι τὰς ιερατικάς αὐτῶν στολάς οί Πανοσιολ. 'Αρχιμ. κ. Φιλάρτος, 'Αρχιδιάκονος, 'Υπογραμματεὺς, Δευτερευῶν και Τριτευῶν.

'Ο Μακ. 'Αρχιεπίσκοπος, βαδίσας πρὸς τὸν Π. Πατριαρχικὸν Ναόν, καθ' ὃν χρόνον οί κἀδωνες αὐτοῦ ἐκρουόντο χαρμωσύνως, περιεβλήθη ἐν τῷ Νάρθηκι μανδύαν και ἀσπασθεὶς τὸ 'Ι. Εὐαγγέλιον, εἰσῆλθεν εἰς τὸν 'Ι. Ναόν, προπορευομένων τοῦ Διβαμβούλου, τῶν 'Εξαπτερυγῶν και τοῦ 'Ιερατείου, τῶν δὲ Πατριαρχικῶν Χορῶν ψαλλόντων τὸ «ἄξιόν ἐστι», και χωρήσας πρὸς τὸ 'Ιερὸν Βῆμα προσεκύνησε τὸ 'Ιερὸν Εὐαγγέλιον και τὴν 'Αγίαν Τράπεζαν.

'Εν τῷ μεταξύ οί "Αγιοί 'Αρχιερεῖς τῆς Πατριαρχικῆς 'Αντιπροσωπείας και τῆς 'Ακολουθίας τῆς Α. Μακαριότητος κατέλαβον τὰ 'Αρχιερατικά στασίδια, τὰ 'Ηγεμονικά ό κ. Πρεσβυτης και οί κ. κ. Πρόξενοι, τὰς δὲ οικείας θέσεις οί "Αρχοντες 'Οφφικιαλοὶ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ 'Εκκλησίας, Μ. Ρήτωρ κ. Βλ. Μιρμίρογλου, Μ. Χαρτοφύλαξ κ. 'Αχ. Μόσχος, Μ. Ρεφερενδάριος κ.

Γ. Χόλλεμπαχ, "Αρχων Μυρεψός κ. Β. Αίμιλιάδης και Μ. Πρωτονοτάριος κ. Κ. Φωτιάδης, οί Βουλευταὶ Σταμποῦλ κ.κ. 'Αλέξανδρος Χατζόπουλος και Χρῖστος 'Ιωαννίδης μετὰ τῆς συζύγου και τοῦ τέκνου των, Πρόεδροι 'Εφοριῶν, ό Διευθυντής τοῦ Νοσοκομείου Βαλουκλή, ό Διευθυντής τοῦ Γηροκομείου, 'Αντιπρόσωποι τοῦ 'Ομογλώσσου Τύπου, Καθηγηταί, 'Επιστήμονες και πλῆθος κόσμου, ἐν τῷ Σολέα.

'Ο Μακ. 'Αρχιεπίσκοπος, περιβληθεὶς 'Επιτραχήλιον και 'Ωμόφορον, ἐξέρχεται εἰς τὸν Σολέα, εὐλογεῖ τὸ 'Εκκλησίασμα, ἀνέρχεται εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον, ποιεῖ «εὐλογητόν», περαιτέρω ψαλλομένης τῆς καθιερωμένης Δοξολογίας.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν πάντες ἀνέρχονται, κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν, πρὸς τὰ Πατριαρχικά δώματα, πρὸ τοῦ Παρεκκλησίου τῶν ὁποίων ἡ Α. Μακαριότης προσκυνεῖ και ὀδηγεῖται εἰς τὸ Πατριαρχικὸν Γραφεῖον.

'Εν αὐτῷ τὴν Α. Μακαριότητα ἀνέμενεν ἡ Α.Θ. Παναγιότης, ό Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. 'Αθναγόρας, περιστοιχούμενος ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶ, Δέρκων κ. 'Ιακώβου, Πριγκιποννήσων κ. Δωροθέου, Θεοδωραπόλεως κ. Λεοντίου, Προικοννήσου κ. Φιλοθέου, Ἄβου κ. Γερμανοῦ, Χαλδίας κ. Κυρίλλου, Νεοκαισάρειας κ. Χρυσοστόμου, Σάρδεων κ. Μαζίμου, 'Ικονίου κ. 'Ιακώβου,

'Ε. Α. Θ. Παναγιότης, ό Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. 'Αθναγόρας μετὰ τοῦ Μακαριότατου 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν κ. Θεοφιλῆτος, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φιλίππων κ. Χρυσοστόμου και τοῦ ἐν 'Αγίῳ Πρεσβυτηῦ κ. Πεσματζόγλου. 'Οπισθεν αὐτῶν ἴστανται οί Σεβ. Μητροπολιταὶ Δέρκων κ. 'Ιακώβος και Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶς.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΙΝ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΕΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Τῇ 27ῃ 'Ιουλίου (Σαββάτῳ) ἐγένετο ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας, παρουσία τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, ἡ ἐπίσημος ἐναρξίς τοῦ Παγκοσμίου Ἔτους Προσφύγων. Κατὰ ταύτην ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητος, ὡς Πρόεδρος τῆς Ὄργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Ἔτους Προσφύγων, εἶπε τὰ ἑξῆς:

Μεγαλειότατε,

Ἡ δὴν τοῦ φοβεροῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου, ἡ ὁποία μέχρι τῆς σήμερον ἔχει ἀφίσει ἀνεξίτηλα τὰ ἔχρη αὐτῆς, πλὴν ἄλλων πολλῶν δυσκολιῶν καὶ προβλημάτων, τὰ ὁποία ἐπεσώρευσε δι' ἅπαντα τὸν κόσμον, ἐδημιούργησε καὶ τὸ λεγόμενον πρόβλημα τῶν προσφύγων ἐκ Ρουμανίας, Ρωσίας καὶ λοιπῶν χωρῶν, καθ' ὅσον κατὰ συνεχῆ κύματα ἐκ τῶν χωρῶν αὐτῶν εἰσρέουν πρόσφυγες πρὸς Δυσμάς, ζητοῦντες στέγην, τροφήν, ἐνδυμασίαν, ἐργασίαν, τιμίαν ἀπασχόλησιν, στοργήν καὶ περιθάλψιν.

Τὸ πρόβλημα αὐτό, δύσκολον ὡς ἐκ τῆς φύσεως καὶ τῆς διευθετήσεως αὐτοῦ, ἀπασχόλησε τὸν Ὄργανω-

τισμὸν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, εἰς τρόπον ὥστε κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1950 ἀπεφασίσθη νὰ τεθοῦν οἱ ὡς ἄνω πρόσφυγες ὑπὸ τὴν αἰγίδα καὶ τὴν προστασίαν τοῦ Ὄργανισμοῦ αὐτοῦ, καὶ νὰ συστηθῇ ἐν Γενεῦν Ἡπιτάτη Ἀρμοστεία καὶ Εἰδικὸν Διεθνὲς Ταμεῖον, προικοδοτούμενον διὰ συνεισφορῶν τῶν διαφόρων χωρῶν. Ἐνδυνάτης πρὸς τοῦτο προῆς προγράμματα ἔχουσιν ἐκπονηθῆ καὶ ἐφαρμοσθῆ μὲ ἀποτελέσματα ἀκρῶς ἐνθαρρυντικά, καίτοι τὸ πρόσφυγικὸν πρόβλημα τοῦτο δὲν ἐπαυσε νὰ ὑφίσταται, ἀλλ' ἀντιθέτως μάλιστα συνεχίζεται ἡ αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προσφύγων.

Ἡ Ἑλλάς, χώρα τὰ μάλιστα δοκιμασθεῖσα κατὰ τὸν ὡς ἄνω δευτέρου παγκοσμίου πόλεμον, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1946, ἦτοι ἐπὶ μίαν δεκαπενταετίαν περίπου, δέχεται ἀλλεπάλληλα κύματα προσφύγων τῆς διαληφθείσης κατηγορίας, καὶ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1955 ἐφαρμόζει προγράμματα τελείας ἀποκαταστάσεως τοῦ πρόσφυγικοῦ κόσμου, ἀπὸ κοινοῦ συνεργαζομένη μετὰ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

Ἡ τεραστία ἔκτασις καὶ ἐντασις, αἱ ὁποιαὶ χαρα-

ροδοπόλεως κ. Ἱερωνύμου καὶ Φιλαδελφείας κ. Ἰακώβου.

Συγκινητικὴ ὑπῆρξεν ἡ στιγμή καθ' ἣν οἱ δύο Προκαθήμενοι, συνδεδεμένοι διὰ παλαιᾶς ἀδελφικῆς φιλίας καὶ ἀγάπης, ἐνηγκαλισθῆσαν καὶ ἠσπασθῆσαν ἀλλήλους.

Εἶτα ἡ Α. Μακαριότης προσεφώνησεν ὡς ἑξῆς:

«Παναγιώτατε,

Ἀφοῦ ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῶ ἠὲ χαριστήσαμεν καὶ ἐδοξολογήσαμεν τὸν Κύριον, διὰ τὴν ἣν ἐποίησεν ἡμέραν ταύτην τῆς μεγάλης χαρᾶς καὶ ἀγαλλιᾶσεως, ἐπιτρέψατέ μοι ἐνταῦθα νὰ εἰπῶ πόσον βαθύτατα εἶμαι συγκινημένος καὶ ἐντυχῆς, χαιρετίζων τὴν Ἑμετέραν Θεοφροῦρητον Παναγιώτητα, τὸν σεπτὸν Προκαθήμενον ὀλοκλήρου τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἐκφράζων τὰ ἱερὰ αἰσθήματα τοῦ σεβασμοῦ, τῆς ἀφοσιώσεως καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς Αὐτήν καὶ πρὸς τὸν αἰωνόβιον Οἰκουμενικὸν Θρόνον, τῆς Ἱεραρχίας, τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ Λαοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Χαιρετίζομεν ἐπίσης ἐν ἀγάπῃ πολλῇ τὴν Σεβασμίαν Ἱεραρχίαν, τὸν Ἱερὸν Κλήρον καὶ τὸ ἀπανταχοῦ εὐσεβὲς Ἐκκλησιαστικὸν Πλήρωμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἰδιαίτατα δὲ τοὺς παρισταμένους ἐνταῦθα ἀγαπητοὺς ἀδελφούς μας.

Διακατεχόμεθα μετὰ τῆς Συνοδείας ἡμῶν ὑπὸ χαρᾶς καὶ συγκινήσεως ἀνεκφράστου, ἐπισκεπτόμενοι τὸ Παγχριστιανικῆς καὶ Οἰκουμενικῆς ἀκτινωβόλιας Σεπτὸν τοῦτο Κέντρον τῆς Ὀρθοδοξίας, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξεπέμφθη καὶ μετελαμπαδεύθη πρὸς πολλὰς Χώρας καὶ πολλοὺς Λαοὺς τὸ Χριστιανικὸν φῶς, συνάμα δὲ καὶ τὸ πολιτιστικὸν τοιοῦτο, καὶ πρὸς τὸ ὁποῖον διὰ

τοῦτο στρέφονται αἱ σκέψεις καὶ αἱ καρδίαι ὄλων τῶν Ὀρθοδόξων μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης ἀπ' ὧν εὐημεγήθησαν παρ' Αὐτοῦ. Ἀναμνησκόμεθα μετ' εὐλαβείας τῶν Μεγάλων καὶ Ἁγίων Πατριαρχῶν, τῶν κλεισάντων τὸν Οἰκουμενικὸν τοῦτον Θρόνον, τῶν Γρηγορίων, τῶν Χρυσοστόμων, τῶν Φωτίων, τῶν Γενναδίων καὶ ἀπάσης τῆς Σεπτῆς Χορείας αὐτῶν, ὡς καὶ τῶν συγκροτηθεισῶν ἐνταῦθα Ἁγίων Οἰκουμενικῶν καὶ Τοπικῶν Συνόδων, τῶν ἐκδουσῶν ὄρους πίστεως, ἱεροῦ κανόνα καὶ λειτουργικὰς καὶ ἠθικὰς διατάξεις, δι' ὧν ὀλοκληρώθη ἡ διαμόρφωσις τῆς κατ' Ἀνατολὰς Ὀρθοδοξίας. Θαυμάζομεν τὸ ὄντως οἰκουμενικὸν πνεῦμα καὶ τὸ οἰκουμενικὸν ἔργον, ὅπερ ἐπέτελεσεν ἐπὶ δέκα καὶ ἕξ ὄλους αἰῶνας ἡ Ἀγιωτάτη Μεγάλῃ αὐτῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ κοινῇ Μήτηρ τῶν Ὀρθοδόξων πρὸς πάσας τὰς κατευθύνσεις, ἐπ' ἀγαθῷ σύμπαντος τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου καὶ ἰδιαίτατα τοῦ Ὀρθοδόξου.

Ἀλλὰ τί πρότων καὶ τί ὕστατον νὰ ὑπομνήσω ἐκ τῶν κατὰ τοὺς διαρρέοντα μακροὺς αἰῶνας πολλῶν καὶ «τελείων δωρημάτων» τοῦ ἐνδόξου τοῦτον Οἰκουμενικοῦ Θρόνου πρὸς τὸν Ὀρθόδοξον καὶ τὸν Οἰκουμενικὸν Χριστιανισμόν; Διὰ πάντα ταῦτα ἀποτίομεν εὐλαβῶς τὸν ὀφειλόμενον φόρον τῆς εὐγνωμοσύνης, τῆς τιμῆς καὶ τοῦ σεβασμοῦ τῆς Θυγατρὸς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Μητέρα Μεγάλῃν Ἐκκλησίαν, τὴν Σεπτὴν Κορυφὴν τῆς ὅλης Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ Θεματοφύλακα τῶν Δογμάτων καὶ Παραδόσεων αὐτῆς, καὶ δεόμεθα τοῦ Κυρίου, ὅπως σκέπη, φρουρῇ καὶ κατευθύνῃ αὐτὴν πρὸς συνέχισιν τῆς ἱεράς καὶ οἰκουμενικῆς ἀποστολῆς τῆς ἐν τῷ κόσμῳ. (Συνεχίζεται)

κτηρίζουσι τὸ θέμα τοῦτο τῶν ἀτυχῶν προσφύγων, οἱ ὅποιοι φεύγουσι ἐκ τῶν Ἀνατολικῶν χωρῶν, εἴτε ἐκδιωκόμενοι ἐκεῖθεν, εἴτε οἰκιοθελῶς ἀναχωροῦντες, καταφεύγοντες εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Ἀντικοῦ κόσμου, συνετέλεσεν, ὥστε νὰ καθιερωθῇ εἰς τὰς διαφόρους χώρας τοῦ Ἀντικοῦ αὐτοῦ κόσμου **Παγκόσμιον Ἔτος Προσφύγων**, πρὸς τὸν σκοπὸν συγκεντρώσεως κεφαλαίων συμπληρωματικῶν καὶ πρὸς ἐξεύρεσιν μονίμων προσθέτων πόρων ἀντιμετώπισεως τῶν προγραμμάτων περιθάλψεως καὶ στοργῆς καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων.

Εἶναι ἐξόχως τιμητικὸν τὸ γεγονός, ὅτι ἡ φιλότιμη ἡμῶν πατρίς, φέρουσα εἰσέτι τὰ ἴγνη τῶν δυσκολιῶν καὶ τῶν ταλαιπωριῶν, μέγιστον ἐπέδειξεν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἀνακούφισιν τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἱ ὅποιοι, ἀφήσαντες τὰς χώρας τῆς τελευταίας διαμονῆς αὐτῶν, ἐζήτησαν φιλοξενίαν καὶ μόνιμον τακτοποιήσιν εἰς τὴν φιλότιμον καὶ ἀείποτε φιλόξενον Ἑλλάδα. Ἀπολογισμὸς τοῦ ἔργου, τὸ ὅσιον ἐπετέλεσεν ἡ πατρίς ἡμῶν διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ ἄλλων Ὑπουργείων καὶ ἀρμοδίων παραγόντων, ἀποδεικνύει, ὅτι καὶ ἐνεστερονίσθη τὸ πρόβλημα τῶν προσφύγων τούτων, καὶ στοργικότητα πρὸς αὐτοὺς ἐπέδειξε, καὶ κατανόησιν ἀγάπης, εἰς ἔργα ἐκδηλομένης, πλουσιοπαρόχως προσέφερεν.

Ἡ ἀγροτικὴ ἀποκατάστασις τῶν προσφύγων τῆς Ἀνατολῆς, ἡ ἀστική, ἐπαγγελματικὴ ὡσαύτως ἀποκατάστασις, ἡ ἐκπαιδευτικὴ βοήθεια, καὶ αἱ ποικίλα ἐξυπηρετήσεις τοῦ προσφυγικοῦ αὐτοῦ κόσμου, αἱ ὅποιαι παρεσχέθησαν εἰς αὐτοὺς ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ ταῖς λοιπαῖς τῆς Ἑλλάδος περιοχαῖς, κατὰ τὴν παρελθούσαν τετραετίαν, εἶναι γεγονός ἀξιὸν πάσης ἐξάρσεως καὶ παντὸς δημοσίου ἐπαίνου. Ἐξ χιλιάδες ἑκατὸν οἰκογένειαι, ἤτοι δέκα πέντε χιλιάδες ἑκατὸν ἄτομα, εἶδον εἰς τὴν Ἑλλάδα ποικίλην περίθαλψιν καὶ ἀποκατάστασιν ἀξιόλογον καὶ ἀξιοπρεπῆ.

Ἐμπράκτως, λοιπόν, ἀποδεικνύουσα ἡ πατρίς ἡμῶν, διὰ τῶν ἀρμοδίων Ὑπουργείων, τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν μέριμναν αὐτῆς πρὸς τοὺς ἐξ Ἀνατολῆς πρόσφυγας, ἀλλὰ μὴ δυναμένη, ἕνεκα οἰκονομικῶν καὶ λοιπῶν αὐτῆς ἀναγκῶν, νὰ συνεισφέρει ἐπὶ εὐρύτερου ἐπιπέδου χρημάτων πολλῶν προσφορῶν, ἀνέλαβε τὴν ἀποχρέωσιν νὰ παράσχη ἀπεριόριστον καὶ πλουσιοπάροχον τὴν ἠθικὴν αὐτῆς συμβολὴν καὶ συμπαράστασιν καὶ ἐνίσχυσιν, διὰ τὸ προσφυγικὸν πρόβλημα, τὸ ὅσιον τίθεται πλέον ἐπὶ πλαισίον διεθνούς.

Ἡδὴ ὁ εὐσεβὴς καὶ λαοφιλὴς Βασιλεὺς ἡμῶν, ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης, ἠδδόκησε νὰ θέσῃ ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν Αὐτῆς προστασίαν τὴν προσπάθειαν ταύτην, καὶ νὰ ἀποδεχθῇ τὴν Ἐπίτιμον Προεδρίαν τῆς μεγάλης Ἐπιτροπῆς, τῆς ὑπὸ τὴν Ἑμετέραν τελοῦσης προεδρίας, τῆς ἀποσκοπούσης εἰς τὴν ὁργάνωσιν ἐν τῇ χώρᾳ ἡμῶν τοῦ Παγκοσμίου Ἔτους Προσφύγων.

Ἡμεῖς, ὡς Προκαθήμενος τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, αἰσθανόμεθα τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐξάρωμεν τὸ μέχρι σήμερον ἐπιτελεσθὲν ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ὡς ἄνω προσφύγων ὑπὸ τῶν

ἀρμοδίων παραγόντων τῆς χώρας, καὶ νὰ ὑπογραμμίσωμεν τὴν χαρὰν, τὴν ὅσιαν αἰσθανόμεθα ἐπὶ τῷ λαμπρῷ τούτῳ ἔργῳ, ἐξόχως χριστιανικῶ, πολυτίμως ἀνθρωπιστικῶ, καὶ λίαν τιμητικῶ διὰ τὴν φιλότιμη ἡμῶν πατρίδα.

Γενικώτερον δέ, ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν υἰοθετεῖ τὴν ἀναληφθεῖσαν προσπάθειαν παντοίας τῶν προσφύγων ἀντιλήψεως καὶ προστασίας, καθ' ὅσον οἱ πνευματικοὶ τῆς Ἐκκλησίας σκοποὶ ἐν ἐνὶ καὶ θεμελιώδει γνώμονι συνοφρίζονται, εἰς τὸν Χρυσοῦν δηλονότι κανόνα τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον καὶ μάλιστα πρὸς τὸν ἀναξιοπαθοῦντα συνάνθρωπον, ὡς συμβαίνει ἐν προκειμένῳ. «Ἐένος ἡμῶν καὶ συγγράγετέ με, γυμνὸς καὶ περιεβάλετέ με» (Ματθαίου κε', 35-36) εἶναι ἡ βᾶσις τῆς ἐκτιμῆσεως πάσης Χριστιανικῆς ἀρετῆς, κατὰ τοὺς λόγους αὐτοῦ τούτου τοῦ θείου Ἀποστόλου.

Ὅχι δὲ μόνον υἰοθετεῖ καὶ εὐλογεῖ τὸ λαμπρὸν ὡς ἄνω προνοιακὸν ἔργον ὑπὲρ τῶν προσφύγων ἡ Ἐκκλησία, ἀλλὰ καὶ μετὰ πάσης τῆς προθυμίας θέτει ἑαυτὴν εἰς τὴν προγραμματισμένην ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως προσπάθειαν ὑπὲρ ἐξυπηρετήσεως τῶν ταλαιπώρων τούτων ἀνθρώπων, τῶν ἀξίων πάσης βοηθείας, καὶ πάσης Χριστιανικῆς περιποιήσεως.

Εἶναι, πρὸς τούτους, βεβαία ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία, ὅτι ἅπαν τὸ Χριστεπώνυμον τῆς Ἑλλάδος πληρομα μετὰ τῆς ὀφειλομένης κατανοήσεως θὰ συμβάλῃ κυρίως ἠθικῶς εἰς παντοίαν ἐξυπηρετήσιν τῶν ἀναγκῶν τῶν προσφύγων, διότι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ταυγάνας, ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἱστορίᾳ ἐμφανίσεως αὐτοῦ, σιλότιμος, εὐγενὴς, προσσηνὴς, φιλόθετος καὶ φιλόξενος, ἀλλὰ καὶ φιλόανθρωπος, ἀφ' οὗ εὐτυχῆς εἶναι ὁ κάμων εὐτυχεῖς, ἵνα κατὰ Μοντεσκιέ εἴπωμεν.

Ὑπὸ τοιαύτας αἰτίας προϋποθέσεις ἐναρχόμεθα σήμερον τοῦ Παγκοσμίου Ἔτους Προσφύγων, εὐχόμενοι πλήρη καὶ ταχεῖαν τὴν ἀποκατάστασιν τῶν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ζητησάντων καταφύγιον προσφύγων τῆς Ἀνατολῆς, καὶ προσευχόμενοι ὅπως ἡ Εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἐπικρατήσῃ ἐπὶ παντὸς τοῦ προσώπου τῆς ὑψηλοῦ, γνωστοῦ ὄντος, ὅτι μόνον ἡ Εἰρήνη τοῦ Θεοῦ βασιζομένη ἐπὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀγάπης καὶ τῆς θυσίας τοῦ ἐνὸς χάριν τῶν πολλῶν, ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν εὐτυχῆ καὶ εὐλογητὴν διαβίωσιν τῆς ἀνθρωπότητος ἐν τῷ συνόλω καὶ ἐν τοῖς ἐπὶ μέρους.

† Ὁ Ἀθηῶν ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

«Τίς ἀσθενεῖ καὶ οὐκ ἀσθενῶ;» (Β' Κορ. ια', 29)

«Εἴτε πάσχει ἐν μέλος, ἢ συμπάσχει πάντα τὰ μέλη, εἴτε δοξάζεται ἐν μέλος, συγκαίρει πάντα τὰ μέλη» (Α' Κορ. ια', 29).

«Ἡ κρίσις ἀνέλεος τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος· κατακαυχᾶται ἔλεος κρίσεως» (Ἰακ. β', 13).

«Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἠχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον» (Α' Κορ. ιγ', 1).

ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΚΑΙ ΕΓΓΡΑΦΑ

'Αριθ. { Πρωτ. 1934
Διεκπ. 606 } 'Αθήνησι τῇ 10 'Ιουνίου 1959

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 1035

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, χάρις εἴη ὑμῖν
καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου
ἡμῶν 'Ιησοῦ Χριστοῦ.

Γνωστὸν τυγχάνει πᾶσι τῆς Χριστιανοῖς, ὅτι ὁ 'Ιερός Ναός εἶναι τόπος καθηγιασμένος διὰ τιμῶν λειψάνων. Εἶναι τόπος, ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ ἐπουράνιος Θεὸς ἐνοικεῖ καὶ ἐμπεριπατεῖ καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ τελεσιουργεῖται τὸ ὕψιστον τῆς θείας Ἐδχαριστίας Μυστήριον. Εἶναι κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν Πατέρων τῆς 'Εκκλησίας ἐπίγειος οὐρανός. «'Εν τῷ Ναῷ ἐστῶτες τῆς δόξης Σου ἐν οὐρανῷ ἐστάναι νομίζομεν». Οἱ ἐν τῷ Ναῷ ἐστῶτες Χριστιανοὶ κατὰ τὴν ὄραν τῆς θείας Λειτουργίας εἰκονίζουσι τὰ Χερουβείμ καὶ ὡς οἱ ἄγγελοι ἐν τῷ οὐρανῷ, τὰ πολυόμματα Χερουβείμ καὶ τὰ ἐξαπτέρυγα Σεραφείμ, καλύπτουσι τὰς ἑαυτῶν ὕψεις καὶ μετὰ φόβον καὶ τρόμου παριστάνται ἐνώπιον τοῦ Θρόνου τῆς θείας μεγαλοσύνης, οὕτω καὶ αὐτοὶ κατὰ τε τὴν ἔσω καὶ ἔξω ἔκφρασιν πρέπει νὰ ἴστανται. 'Εκ τῆς τάξεως, τῆς εὐπρεπειας καὶ εὐλαβείας μαρτυρεῖται ἡ ἀκμὴ καὶ ἡ θερμότης τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος, ἥτις δύναται καὶ ἀπίστους νὰ φέρῃ εἰς τὴν ὁμολογίαν, ὅτι ὄντως ἐν τοῖς Ναοῖς τῆς 'Ορθοδοξίας λατρεύεται ὁ ἀληθινὸς Θεός.

Τὸ γένος ἡμῶν πάντοτε διεκρίνετο διὰ τὴν εὐλάβειαν αὐτοῦ, πάντοτε συνεκλίνει ἐκείνους, ποὺ παρηκολούθησαν τῶν 'Εκκλησιασμῶν τῶν 'Ορθοδόξων Χριστιανῶν. 'Επὶ ἐσχάτων ὁμοῦ ὁ ἀσπὴρ τῆς πίστεως ἀμαρνοῦται, ἡ εὐλάβεια τῶν ἐκκλησιαζομένων μειοῦται καὶ κρούσματα ἀνευλαβείας παρατηροῦνται. 'Ο ἱερός τῶν Ναῶν χώρος ἐκλαμβάνεται παρὰ τινος μερίδος γυναικῶν, αἵτινες κατὰ τοὺς θερινούς μῆνας προσέρχονται μὲ ἐνδυμασίαν, ἥτις ἐκφεύγει πᾶν ὄριον σεμνότητος καὶ εὐπρεπειας, ὡς τόπος κοινός, ὡς τόπος κοσμικῶν συγκεντρώσεων. Καὶ ὑπάρχει φόβος, μήπως λεχθῆ καὶ σήμερον τὸ τοῦ προφήτου: «Οἴμοι, ψυχὴ, ὅτι ἀπόλωλεν εὐλαβὴς ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ὁ κατορθῶν ἐν ἀνθρώποις οὐχ ὑπάρχει (Μιχ. 7,2).

Πρὸ τοῦ ἀσκαρδιωτικοῦ τούτου φαινομένου καὶ πρὸς πρόληψιν σκανδαλισμοῦ τῶν 'Εκκλησιαζομένων, ἡ 'Ιερά Σύνοδος, ὑπενθυμίζουσα ταῖς γυναῖξ τὰ τῶν πρωτοκορυφαίων 'Αποστόλων «τὰς γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ, μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης, κοσμεῖν ἑαυτάς... (Α' Τιμοθ. 2,9,10) καὶ «τῶν (γυναικῶν) ἔστω οὐχ ὁ ἔξωθεν ἐμπλοκῆς τριχῶν καὶ περιθέσεως χρυσίου ἢ ἐνδύσεως ἱματίων κόσμος, ἀλλ' ὁ κρυπτός τῆς καρδίας ἄνθρωπος ἐν τῷ ἀφάρτῳ τοῦ πραέος καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὃ ἐστὶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πολυτελές» (Α' Πέτρ. 3,3-4) παρακαλεῖ καὶ αἰθίς πρὸς ἀποφυγὴν εὐπρεποῦς ἀποπομπῆς ἐκ τοῦ 'Ιεροῦ Ναοῦ τῶν ἐνδεδυμένων γυναικῶν, ὅπως

ἐφ' ἐξῆς αἱ γυναῖκες προσέρχονται κοσμίως καὶ εὐπρεπῶς ἐνδεδυμέναι, ἵνα διὰ τῆς ἀγάπης αὐτῶν πρὸς τὴν εὐπρέπειαν τοῦ Οἴκου τοῦ Κυρίου ἀγιάζονται.

† 'Ο 'Αθηνῶν Θεόκλητος, Πρόεδρος
† 'Ο Φιλίππων, Νεαπόλεως κ.λ.π. Χρυσόστομος
† 'Ο Σάμου καὶ 'Ικαρίας Εἰρηναῖος
† 'Ο 'Ηλείας Γερμανός.
† 'Ο Φωκίδος 'Αθανάσιος
† 'Ο Λευκάδος καὶ 'Ιθάκης Δωρόθεος
† 'Ο Μεσσηνίας Χρυσόστομος
† 'Ο Θεσσαλιώτιδος κ.λ.π. Κύριλλος
† 'Ο Κερκύρας καὶ Παξῶν Μεθόδιος
† 'Ο Δράμας Φίλιππος
† 'Ο Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Στυλιανός
† 'Ο Σάουθης 'Αντόνιος

'Ο 'Αρχιεραμματεὺς

'Αρχιμ. Δαμασκηνός Παπαχρίστου

'Αριθ. { Πρωτ. 1553
Διεκπ. 663 } 'Αθήνησι τῇ 18 'Ιουνίου 1959

Πρὸς

Τὸ 'Υπουργεῖον 'Εσωτερικῶν καὶ Δημοσίας 'Ασφαλείας

'Εν γεγονόσιν σπουδαῖον ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἀξίαν τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Χώρας μας ἐσημειώθη κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας. Γυμνιστὰὶ ἐκ διαφόρων Ἐυρωπαϊκῶν Χωρῶν πρόκειται νὰ ἐνσκήψουν εἰς τὴν 'Ελλάδα. 'Εξεδιώχθησαν οὗτοι ἀπὸ τὴν 'Ισπανίαν, τὴν 'Ιταλίαν καὶ ἄλλας Χώρας καί, ὡς ἀναφέρουν αἱ ἐφημερίδες, ἐξεδόθη ἀδεία ἐκμισθώσεως τριακοσίων στρεμμάτων γῆς εἰς τὴν Λουτρόπολιν Λουτρακίου, ἵνα ἐγκατασταθοῦν τριακόσιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες, οἵτινες περιφερόμενοι ὅλως ἀκάλλυτοι θὰ προβάλλωσιν ἀναιδέστατα τὴν γύμνωσίν των.

'Αδιαφοροῦν οὗτοι ἐὰν διὰ τῆς ἀσχημοσύνης των αὐτῆς θὰ διήγειρον τὴν ἀγανάκτησιν τῶν 'Ελλήνων πολιτῶν, θὰ προσέβαλλον τὸν πολιτισμὸν των, τὴν ἀξιοπρέπειάν των καὶ τὰ ἦθη των τὰ Χριστιανικά.

Οἱ αἰῶνες καὶ ἡ 'Ορθόδοξος Χριστιανικὴ 'Εκκλησία διέπλεσαν κατὰ τοιοῦτον τρόπον τὴν εὐγένειαν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Λαοῦ μας, ὥστε οἱ 'Ελληνες πολῖται νὰ αἰσθάνωνται βαθύτατα ἑαυτοὺς ὄχι ὡς δούλους, ὄχι ὡς ὀλίγον διαφέροντας τοῦ κτήνους, ἀλλ' ὡς Υἱὸς Θεοῦ, ὡς ἐλευθέρους ἀδελφούς, προωρισμένους νὰ συμπράττουν μετὰ τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν πραγμάτωσιν τῆς Βασιλείας Του εἰς τὸν κόσμον.

Καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν 'Ελληνικὴν 'Αρχαιότητα, ὅπου ὁ ἄνθρωπος εἶχεν ἀνευρεθῆ ἐντὸς τῆς διαπλάσεως τοῦ Σώματός του, εἰς τὴν ἁρμονίαν τῶν γραμμῶν του, εἰς τὸ κάλλος του, δὲν ἀπετολήθη ἡ προβολὴ τῆς γυμνότητος εἰς τὰ ἔργα τῆς τέχνης των, ὡς πράττουν οἱ σημερινοὶ γυμνιστὰί. 'Αλλὰ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπεκάλυπτον αὐτὴν καθ' οἰονδήποτε τρόπον, καθ' ὃν χρόνον ὄλον τὸ σῶμα προεβάλλετο εἰς τὰς ἁρμονικὰς του γραμμάς. 'Αλλὰ καὶ ἄλλοι 'Ανατολικοὶ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ

B'

Παραλείποντες ἀπ' ἐνός τὴν λίαν ἐνδιαφέρουσαν περὶ ἐργασίας διδασκαλίαν τῶν Πατέρων τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν Σχολαστικῶν θεολόγων, ἰδιαίτερος δὲ τοῦ Θωμᾶ τοῦ Ἀκινάτου, καὶ ἀπ' ἑτέρου τὰς ὑπηρεσίας τόσον τῆς Ἀνατολικῆς, ὅσον καὶ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸν ἐργατικὸν κόσμον κατὰ τὸν Μεσαίωνα, ἐρχόμεθα εἰς τὴν ὑπὸ τῶν *χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν* ἀντιμετώπισιν τῶν ζητημάτων τοῦ ἐργατικοῦ κόσμου κατὰ

Λαοί, παρὰ τὴν κοσμοθεωρίαν των, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀνθρωπίνη ἀξιοπρέπεια δὲν τονίζεται ὡς ὑπεράττη ἀξία, παρ' ὅλην τὴν ὑποτίμησιν τοῦ γυναικείου φύλου καὶ τὴν ἀντιμετώπισιν αὐτοῦ ὡς ἀπλοῦ μέσου ἀπολαύσεως, ἐξ ὅσων καὶ αἱ συμβιώσεις μετὰ πλειάδος γυναικῶν, καὶ αὐτοὶ οἱ Ἀνατολικοὶ Λαοὶ δὲν κατέρχονται εἰς ἀσέμνους ἐπιδείξεις, παρομοίας πρὸς τὰς τῶν γυμνιστῶν.

Ἡ χριστιανικὴ ὁμολογία θρησκεία, καὶ μάλιστα εἰς τὴν ὀρθόδοξον μορφήν της, ἀνύψωσε τὸν ἀνθρώπου ὡς κορυφαίαν ἀξίαν, ἀνέδειξε τὴν γυναῖκα εἰς προσωπικότητα, ἱκανὴν διὰ τῆς μητρικῆς στοργῆς καὶ τῆς χριστιανικῆς της συνειδήσεως νὰ γίνῃ πηγὴ ἐμπνεύσεως τῶν τέκνων της, νὰ ἀποβῇ ἡ καθοδηγὸς των εἰς κατανόησιν τῆς ἐλευθερίας των ὡς εὐθύνης, ὡς δημιουργοῦ δυνάμεως, ὡς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας, ὡς ἐκουσίας θυσίας χάριν τῶν ἄλλων. Τὸ Ἔθνος εἰς τὸ ἡρωϊκόν του φρόνημα, εἰς τὸ ἠθικόν του μεγαλεῖον διαπλάσσεται ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν εἰς τὴν χριστιανικὴν ὀρθόδοξον μορφήν.

Ἡ ἐμφάνισις γυμνιστῶν ἐν μέσῳ τῆς Ἑλληνικῆς ζωῆς προσβάλλει καιρῶς τὸ αἶσθημα τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν, πλήττει τὴν ἠθικὴν συνείδησιν τοῦ ἔθνους, ἀποτελεῖ καταφρόνησιν τοῦ πολιτισμοῦ, ἐκμηδενίζει ὀλοσχερῶς, ἐντὸς τῆς ἐπαισχύντου προβολῆς τῆς ἀσχημοσύνης των, ὅλα τὰ πνευματικὰ στοιχεῖα τὰ συνθέτοντα τὴν ἀνθρωπίνην τιμὴν, τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος ἀποκατέστησε διὰ τῆς σταυρωθείσης ἀγάπης Του καὶ ἐξηγόρασε διὰ τοῦ παναχράντου Αἱματός Του.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, λαβοῦσα γνώσιν τῆς μελετωμένης ἐγκαταστάσεως εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Λουτρακίου τριακοσίων γυμνιστῶν καὶ θεωροῦσα τοῦτο ὡς ἔβρον δευτῆς τιμῆς τοῦ ἔθνους καὶ τῶν ἱερῶν αἰσθημάτων τοῦ Λαοῦ, διαμαρτυρομένη διὰ τὴν παροχὴν ἀδείας πρὸς αὐτούς, ἀπευθύνεται πρὸς Ὑμᾶς, καὶ Ὑπουργέ, καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἐνεργήσητε, ἵνα ληφθῇ κάθε μέτρον πρὸς ματαίωσιν τῆς βεβήλου ἐμφανίσεως ἐν μέσῳ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, τῶν γυμνιστῶν, τῶν παραδόξων τούτων ἀνθρωπίνων πλασματῶν, τῶν κατεργασμένων, δι' ὧν πράττουσιν, εἰς τὴν τάξιν τῶν κατωτέρων ὄντων, διότι ἄλλως δὲν ἀποκλείεται νὰ γεννηθοῦν σοβαρὰ ἐπεισόδια εἰς βάρος των, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἐδίσταζον οἱ ξένοι οὗτοι ἐπισκέπται νὰ ἐμφανίζονται ὡς θέλοντες αὐτοὶ ἐνώπιον φιλησῶν Ἑλλήνων πολιτῶν.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ, Πρόεδρος.

τὴν τελευταίαν ἑκατονταετίαν, ἥτοι ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ παρελθόντος αἰῶνος μέχρι σήμερον. Τὰ ζητήματα ταῦτα, ὡς ἐνιαῖον ὄλον λαμβανόμενα, ἀποτελοῦν τὸ λεγόμενον σύγχρονον «*ἐργατικὸν ζήτημα*», τὸ ὁποῖον εἶναι μία ἐκδήλωσις τοῦ λεγομένου κοινωνικοῦ ζητήματος τῆς περιόδου ταύτης, μετὰ τοῦ ὁποῖου κατήτησε καὶ νὰ ταυτίζεται. Καὶ τὸ ἐν καὶ τὸ ἄλλο, δηλαδή καὶ τὸ μερικώτερον καὶ τὸ γενικώτερον ζήτημα, εἶναι καρπὸς τῆς ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος παρουσιαζομένης ραγδαίας κοινωνικῆς ἐξελίξεως, τὴν ὁποίαν προεκάλεσεν ἀπ' ἐνός ἡ χρησιμοποίησις τῶν μηχανῶν ἐν γένει, ἰδιαίτερος δὲ εἰς τὴν βιομηχανίαν, καὶ ἀπ' ἑτέρου ἡ ἐντατικὴ ἐφαρμογὴ τῆς πλουτοκρατικῆς οικονομικῆς ἀρχῆς τοῦ μείζονος κέρδους. Τοιοῦτοτρόπος ἐδημιουργήθη κατάστασις ἀξιοθρήνητος διὰ τὸν ἐργατικὸν κόσμον, ἡ ὁποία συνετέλεσεν ἀπ' ἐνός εἰς τὴν δημιουργίαν καὶ διάδοσιν τῶν νεωτέρων σοσιαλιστικῶν ἰδεῶν καὶ ἀπ' ἑτέρου εἰς τὴν συνδικαλιστικὴν διοργάνωσιν τοῦ ἐργατικοῦ κόσμου καὶ εἰς τὴν ἀξιοποίησιν ἢ καὶ ἐκμετάλλευσιν τῆς πολιτικῆς δυνάμεως τοῦ κόσμου τούτου. Ὅποσοδήποτε αἱ χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι ὑπεχρεώθησαν καὶ ὑπὸ τῆς συναισθήσεως τοῦ καθήκοντος, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν πραγμάτων, νὰ ἀντιμετωπίσουν μετὰ πάσης σοβαρότητος τὴν δημιουργηθεῖσαν νέαν κατάστασιν πραγμάτων, καὶ δὴ καὶ τὸ ἐργατικὸν ζήτημα. Ἐδεργενετικὴ δὲ διὰ τὸν ἐργατικὸν κόσμον ὑπήρξε καὶ εἰς τὸν τομέα τούτον ἡ ἀμύλλα τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὰς Προτεσταντικὰς Ἐκκλησίας τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς.

Ἀποτέλεσμα τῆς χριστιανικῆς προσπάθειας πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ ἐργατικοῦ ζητήματος καὶ γενικώτερον τοῦ κοινωνικοῦ προβλήματος ἦτο καὶ ἡ δημιουργία τῆς λεγομένης «*Χριστιανικῆς κοινωνικῆς κινήσεως*», τῆς τε Ρωμαιοκαθολικῆς καὶ τῆς Προτεσταντικῆς. Τῆς κινήσεως δὲ ταύτης φορεῖς μὲν ἦσαν κατ' ἀρχὰς διάφοροι μεγάλοι χριστιανικαὶ προσωπικότητες, ὡς οἱ κληρικοὶ F. D. Maurice καὶ Ch. Kingsley καὶ ὁ οικονομολόγος Ludlow ἐν Ἀγγλίᾳ, ὁ καθολικὸς Ἐπίσκοπος Ketteler καὶ ὁ πάστορ Stöcker ἐν Γερμανίᾳ, ἔπειτα δὲ καὶ διάφοροι χριστιανοκοινωνικοὶ ὁργανῶσεις καὶ ἐν τέλει καὶ αἱ ἴδιαι Ἐκκλησίαι, κατὰ πρῶτον λόγον ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ, ἔπειτα δὲ καὶ αἱ Προτεσταντικαί, ἀκόμη δὲ καὶ χριστιανοκοινωνικὰ πολιτικὰ κόμματα, καὶ ὅπως δὲ ἡ σημαντικὴ βελτίωσις τῆς θέσεως τοῦ ἐργάτου καὶ ἡ συγκράτησις μεγάλης μερίδος αὐτῶν εἰς τὰς τάξεις τῆς Ἐκκλησίας. Μνημειώδεις καὶ ρηξικέλευθοι διὰ τὴν Κοινωνιολογίαν καὶ ἐν γένει διὰ τὴν κοινωνικὴν κίνησιν, καὶ δὴ ὄχι μόνον διὰ τὴν Ρωμαιοκαθολικὴν, ὑπήρξαν πρὸ παντὸς αἱ φιλεργατικαὶ ἐργασίαι δύο μεγάλων κοινωνικῶν παπῶν, ἡ ἐν ἔτει 1891 ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τοῦ πάπα Λέοντος τοῦ ΙΓ', ὑπὸ τὸν τίτλον «*Regrum Novarum*», μετὰ τὰς ὁποίας λατινικὰς λέξεις ἀρχεῖται ἡ λατινιστὶ συντεταγμένη ἐργασίαι αὕτη, καὶ ἡ ἐπὶ τῆς τεσσαρακονταετηρίδι αὐτῆς ἐκδοθεῖσα ἐρμηνευτικὴ καὶ συμπληρωματικὴ τῆς προηγουμένης ἐργασίαι Πίου τοῦ ΙΑ', ἐκδο-

θείσα τῷ 1931, ὑπὸ τὸν τίτλον «*Quadragesimo Anno*» Τὸ περιεχόμενον τῶν ἐγκυκλίων τούτων, μετὰ τὴν Ἁγίαν Γραφήν καὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν Πατέρων καὶ τοῦ Θωμᾶ Ἀκωνάτου, ἀποτελεῖ ἔκτοτε τὰς βάσεις τῆς κοινωνικῆς διδασκαλίας τῆς Ῥωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ παρέχει τὰς κατευθύνσεις εἰς τοὺς κοινωνιολόγους τῆς καὶ εἰς ὅλην τὴν κοινωνικὴν κίνησιν τῆς Ἐκκλησίας ταύτης.

Εἰς τὴν Καθολικὴν κοινωνικὴν κίνησιν ἀμιλλῶνται ἀναμεταξύ των ἅπασαι αἱ καθολικαὶ χώραι ἐν Ἑυρώπῃ καὶ ἐν Ἀμερικῇ, ὅπως μὲ τὴν κίνησιν ταύτην ἀμιλλῶνται ἢ σπουδαιότατη Χριστιανικὴ κοινωνικὴ κίνησις τῶν ἀπανταχοῦ Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ δὴ κατὰ πρῶτον λόγον τῆς Ἀγγλικανικῆς καὶ τῶν πολλῶν «ἐλευθέρων» λεγομένων Ἑδαγγελικῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Μεγάλης Βρετανίας, ἢ ὅποια ὑπῆρξεν ἢ κοίτις τῆς Χριστιανικῆς κοινωνικῆς κινήσεως, ἔπειτα δὲ ἢ τῆς Γερμανίας καὶ τῶν ἄλλων Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἑυρώπης καὶ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Β. Ἀμερικῆς.

Ἐν Ἀγγλίᾳ φορεὺς τῆς κινήσεως ταύτης εἶναι κατὰ πρῶτον λόγον αἱ περιοδικῶς συνερχόμεναι γενικαὶ σύνοδοι τοῦ *Lambeth*, αἱ ὁποῖαι ἀφιερῶνται σημαντικὸν μέρος τῶν ἐργασιῶν των εἰς τὰ ἐργατικά καὶ τὰ κοινωνικά ἐν γένει ζητήματα, ἔπειτα δὲ καὶ ἢ σπουδαία χριστιανικοκοινωνικὴ ἐνωσις τῶν ἐλευθέρων Ἑδαγγελικῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Μ. Βρετανίας, ἢ λεγομένη *Corec* καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς προελθὸν τῷ 1929 «Χριστιανικὸν Κοινωνικὸν Συμβούλιον», εἰς τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύονται πᾶσαι αἱ ἐκκλησιαὶ τῆς χώρας ταύτης. Ἐπίσης φορεὺς τῆς Χριστιανικῆς κοινωνικῆς κινήσεως ἐν Μεγ. Βρετανίᾳ εἶναι καὶ ἢ λαμπρὰ ὀργάνωσις *Industrial Christian Fellowship*, ἰδρυθεῖσα ἤδη τὸ 1877 καὶ ἀποτελεσμένη ἐκ κληρικῶν καὶ λαϊκῶν κοινωνιολόγων καὶ οἰκονομολόγων, ἢ ὅποια ἀποτελεῖ τὴν γέφυραν μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ ἐργατικῶν κόμων καὶ ἐπιδιώκει τὴν συνεργασίαν ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν. Εἰς τὴν ὀργάνωσιν δὲ ταύτην ὀφείλεται ἢ ἐν ἔτει 1921 θεσπισθεῖσα *Labour Sunday*, ἢ «Ἐργατικὴ Κυριακὴ», ἢ ὅποια ἐορτάζεται κατὰ τὴν ἀνοιξὴν ἐκάστου ἔτους, ἐκδιδομένον εἰδικὸν διαγγέλλματος, ὑπογραφομένου ὄχι μόνον ὑπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν, ἀλλὰ καὶ μελῶν τοῦ Κοινοβουλίου καὶ τῶν γενικῶν γραμματέων τῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων. Πρὸ δύο δὲ μηνῶν, ἀνεγνώσκον εἰς τὸ ἀγγλικανικὸν ἐκκλησιαστικὸν φύλλον *Church Times*, ὅτι ἰδρῦθη ἐκεῖ καὶ νέα ὀργάνωσις, σκοποῦσα νὰ φέρῃ τὴν Ἐκκλησίαν εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν βιομηχανίαν.

Ἐν τῇ προτεσταντικῇ Γερμανίᾳ φορεὺς τῆς Χριστιανικῆς κοινωνικῆς κινήσεως εἶναι, ἐκτὸς τῆς λεγομένης *Innere Mission* (Ἐσωτερικῆς Ἱεραποστολῆς), ἀντιστοιχοῦσης πρὸς τὴν ἡμετέραν «Ἀποστολικὴν Διακονίαν», καὶ αἱ πολυάριθμοι χριστιανικαὶ ἐργατικαὶ ὀργανώσεις, μεταπολεμικῶς δὲ καὶ εἰδικὴ κοινωνικὴ ὑπηρεσία τῆς Ἑδαγγελικῆς Ἐκκλησίας τῆς Γερμανίας.

Εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Β. Ἀμερικῆς ἐπίσημος φορεὺς τῆς κινήσεως ταύτης εἶναι τὸ

Federal Council of the Church, εἰς τὸ ὁποῖον μετέχει ἀπὸ τριῶν ἐτῶν καὶ ἢ ἐν Ἀμερικῇ Ἑλληνικῇ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία. Τὸ ἐν λόγῳ δημοσπονδιακὸν Συμβούλιον, ἰδρῦθὲν τὸ 1908, ἐδημοσίευσεν ἀμέσως τὸ σπουδαῖον κοινωνικὸν διάγγελλμά του, τὸ περιφῆμον «*Social Creed*», τὸ «Κοινωνικὸν Πιστεύω», ἐθέσπισε δὲ καὶ τὴν λεγομένην «Κυριακὴν τῆς ἐργασίας», ἢ ὅποια ἐορτάζεται κατὰ τὸ φθινόπωρον καὶ ἀπετέλεσε τὸ πρότυπον τῆς μνημονευθείσης Βρετανικῆς «Ἐργατικῆς Κυριακῆς». Ἐς σημειωθῆ δὲ ἐν τῇ σειρᾷ ταύτῃ τοῦ λόγου, ὅτι πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ἐθέσπισε παρομοίαν ἐορτὴν, μετὰ εἰδικῆς μάλας ἀκολουθίας, ὁ πάπας Πίος ὁ ΙΒ', ὑπὸ τὸν τίτλον «ἐορτὴ τοῦ Ἁγίου Ἰωσήφ», ἢ ὅποια ἐορτάζεται τὴν Ἴην Μαίον.

Σπουδαία χριστιανικῆς κοινωνικῆς κινήσεως φορεὺς εἶναι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη καὶ ἢ λεγομένη «Ἐκκλησιαστικὴ οἰκουμένη κίνησις» μὲ τὰ παγκόσμια συνέδριά της ἐν Στοκχόλμῃ τὸ πρῶτον (1925), ἔπειτα δὲ ἐν Ὁξφόρδῃ (1937), Ἀμστερδὰμ (1948) καὶ Ἐβραστον (1954), εἰς τὴν ὁποῖαν κίνησιν μετέχει μετ' ἄλλων Ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν καὶ ἢ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος. Ἡδὴ δὲ ἐτοιμάζεται διεθνῆς χριστιανοκοινωνικὴ συνδιάσκεψις, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, μέλλουσα νὰ συνέλθῃ περὶ τὰ τέλη τοῦ προσεχοῦς Ἰουλίου ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Ὡς δείγμα ἐγγλωττότατον, ἐν ἐκ τῶν πολλῶν, τοῦ ζῶηροῦ διὰ τὸν ἐργατικὸν κόσμον διαφέροντος τῶν ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ κληρικῶν, ἄξιον μνείας, εἶναι ὁ θρασυμὸς τῶν εἰδικῶν διὰ τοὺς ἐργάτας κληρικῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὴν πρωτοπορίαν ἔχον οἱ Ῥωμαιοκαθολικοὶ ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι, μάλιστα εἰς τὴν Γαλλίαν, δὲν ἐδίστασαν νὰ καταταχθοῦν ὡς ἀπλοῖ ἐργάται, ἀκόμη καὶ ὡς ἀχθοφόροι, εἰς λιμένας καὶ ἐργοστάσια, ἵνα δυνήθοῦν νὰ ἔλθουν εἰς στενοτέραν ἐπαφὴν μὲ τὸν ἐργατικὸν κόσμον.

Τέλος θὰ ἦτο σοβαρὰ παράλειψις, εἰὰν δὲν ἀνέφερον τὸν σπουδαιότατον, ἀπὸ τεσσαρακονταετίας χρονολογούμενον, θεσμόν τοῦ ἐν Γενεύῃ περιφῆμον «Διεθνοῦς Γραφείου ἐργασίας», ὅπερ ἀντιπροσωπεύει ἐν Ἀθήναις παλαιὸς ἀνότατος ὑπάλληλος αὐτοῦ, ὁ κ. Ἐδστάθιος Μαζαράκης, καὶ τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι μὲν ἄμεσος καρπὸς τῆς χριστιανοκοινωνικῆς κινήσεως, οὐχ ἦττον ὅμως, ὅπως γνωρίζομεν ἀπὸ τὴν πολῦτιμον καὶ γονιμωτάτην ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν δράσιν του καὶ ἀπὸ τὴν συνεργασίαν του μὲ τὴν χριστιανικὴν κίνησιν καὶ μὲ τὰς ξένας Ἐκκλησίας, διαπνέεται ἀπὸ τὰς κοινωνικὰς ἀρχὰς τοῦ Ἑδαγγελίου.

*

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τώρα εἰς τὰ ἐν Ἑλλάδι, εἶναι ἀληθὲς ὅτι δὲν ἔχομεν νὰ παρουσιάσωμεν εἰς τὸν τομέα τοῦτον σπουδαίαν ἐκκλησιαστικὴν κοινωνικὴν κίνησιν, (ἢ ὅποια θὰ ἦτο βεβαίως ἄπονον νὰ συγγέται μὲ τὴν στεγὴν φιλανθρωπικὴν κίνησιν), ἐκτὸς τῆς φιλεργατικῆς πρωτοβουλίας ὠρισμένων ἱεραρχῶν, ὡς π.χ. τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Χρυσόστομου Παπαδοπούλου, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χίου κ. Πατελελήμονος, ἀφ' ἧς ἐπο-

ΕΚ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ Η ΠΕΡΙ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΑΥΤΟΥ

Ὁ ἅγιος ἐπίσκοπος Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός, συμφώνως τῇ ἀποστολικῇ περὶ τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος καὶ τῶν ἐπισκόπων διδασκαλίᾳ καὶ πράξει, τὴν ὁποίαν ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος Ἀντιοχείας καὶ ἄλλοι ἀρχαῖοι Πατέρες παρέδωσαν, διεκήρυσσε τὸ ἀπαραίτητον καὶ τὴν κεντρικὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ θέσιν καὶ τὴν ὑψίστην σημασίαν τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος, τοῦ «πάντων ἀγιωτάτου τάγματος», καὶ μετὰ δέους προσέβλεπε πρὸς τὸ ἱερὸν ὕψος καὶ τὰς πολλὰς καὶ βαρεῖας εὐθύναι αὐτοῦ ἐναντι Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, τὸν δὲ ἐπίσκοπον ἐθεώρει ὡς «λύχνον» ἢ «κεφαλήν» τῆς ὑπ' αὐτὸν τοπικῆς Ἐκκλησίας, ἐκ τοῦ ὁποίου ἤρτηται ἢ προκοπῇ ἢ μὴ αὐτῆς. «Λύχνος μὲν γὰρ τοῦ σώματος ἐστὶν ὀφθαλμός, λύχνος δὲ τῆς Ἐκκλησίας ἐπίσκοπος· ἀνάγκη τοίνυν, ὡσπερ ἐκεῖνου καθαρῶς μὲν ἔχοντος ὀρθῶς ἄγεσθαι καὶ τὸ σῶμα, μὴ καθαρῶ δὲ τυγχάνοντος, οὐκ ὀρθῶς, οὕτω δὴ καὶ τῷ προστάτῃ τῆς Ἐκκλησίας, ὁποτέρως ἂν ἔχη, πάντως ἢ συνδιακινδυνεύειν ἢ συνδιασώζεσθαι»¹.

Τούτων ἕνεκα εὐλόγως ἀπῆρται, ὅπως προάγωνται εἰς τὸ ἐπισκοπικὸν ὑπόργημα μόνον οἱ ἀξιολογούμενοι καὶ ἱκανοί, ἵνα ἀνταποκριθῶσιν εἰς τὰς πολλαπλᾶς καὶ μεγάλας ἀπαιτήσεις αὐτοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας. Προβάλλων δ' ὡς ὑπόδειγμα ἀρίστου ἐπισκόπου τὸν Καισαρείας Βασίλειον τὸν μέγαν, ὅστις «τὰς ἱεράς πρότερον ὑπαναγινώσκων τῷ λαῷ βίβλους

καὶ τούτων ἐξηγητὴς» ἀριστος ἀναδειχθεὶς, εἶτα ἐπαξίως ἐξελέγη καὶ ἐκάθισε διαδοχικῶς ἀνὰ καθέδρᾳ πρεσβυτέρων καὶ ἐπισκόπων, οὐ κλέψας τὴν ἐξουσίαν, οὐδ' ἀρπάσας, οὐδὲ διώξας τὴν τιμὴν, ἀλλ' ὑπὸ τῆς τιμῆς διωχθεὶς, οὐδ' ἀνθρώπων χάριν, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ καὶ θεῖαν δεξάμενος»², ἐξεγείρεται δικαίως καὶ ἀγανακτεῖ κατὰ τῆς ἐσπευσμένης ἐκλογῆς καὶ ἀναρρήσεως εἰς τὸ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα ἀώρων καὶ ἀπείρων καὶ ἀπαιδευτῶν καὶ ἀναξίων τῆς κλήσεως ἐπισκόπων, οὕτως ὥστε «κινδυνεύει τὸ πάντων ἀγιώτατον τάγμα τῶν παρ' ἡμῖν πάντων εἶναι καταγελαστότατον». Ἐνῶ δὲ ἄλλοι δὴ ἐν «τοῖς πολεμικοῖς ἔχει στρατιώτης, ταξίαρχος, στρατηγός», ἀντιθέτως ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς «οὐκ ἐξ ἀρετῆς ἢ προεδρία, οὐδὲ τῶν ἀξιωτέρων, ἀλλὰ τῶν δυνατωτέρων οἱ θρόνοι. Σαμουὴλ ἐν προφήταις, ὁ τὰ ἔμπροσθεν βλέπων, ἀλλὰ καὶ Σαουλ ὁ ἀπόβλητος. Ροβοάμ ἐν βασιλευσίν, ὁ Σολομῶντος, ἀλλὰ καὶ Ἰεροβοάμ, ὁ δοῦλος καὶ ἀποστάτης. Καὶ ἰατρός μὲν οὐδεὶς, οὐδὲ ζωγράφος, ὅστις οὐ φύσεις ἀρρωστημάτων ἐσκέφατο πρότερον ἢ πολλὰ χρώματα συνεκέρασεν ἢ ἐμόρφωσεν» ὁ δὲ πρόεδρος (ἐπίσκοπος) εὐρίσκειται ραδίως, μὴ πονηθεὶς, καὶ πρόσφατος τὴν ἀξίαν, ἰμοῦ τε σπαρεὶς καὶ ἀναδοθεὶς, ὡς ὁ μῦθος ποιεῖ τοὺς γίγαντας. Πλάττομεν αὐθημερόν τοὺς ἀγίους, καὶ σοφοὺς εἶναι κελεύομεν τοὺς οὐδὲν σοφισθέντας, οὐδὲ τοῦ βαθμοῦ προεισνεγκόντας τι, πλὴν τοῦ βούλεσθαι. Καὶ ὁ μὲν στέρ-

1. Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ, Ἐπιστολὴ 41 ἀπρὸς τοὺς ἐν Καισαρείᾳ». Migne P.G. 37,84.

2. Λόγ. 43,27. Migne P.G. 36,533.

χῆς ἤδη ἦτο Μητροπολίτης Κασσώπης, τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Δημητριάδος Ἰωακείμ, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καβάλλας κ. Χρυσοστόμου καὶ εἰτινος ἄλλου, ὡς καὶ τινων ἐφημερίων, ὅπως εἶναι ὁ πατὴρ Ἀγγελος Νησιώτης, ὁ πατὴρ Ἐμμαν. Μουτιληναῖος, ὁ πατὴρ Γεώργιος Πειρουνάκης, ὁ τότε ἀρχιμανδριτὴς Τίτος Ματθαϊάκης καὶ εἰ τις ἕτερος, ἐτι δὲ καὶ τῆς Ἀδελφότητος τῆς «Ζωῆς», ἢ ὁποία, ἐκτὸς τῆς ἄλλης φιλεργατικῆς δράσεώς της, ἔχει ἰδρῦσει καὶ «Χριστιανικὰς ἐνώσεις ἐργαζομένων» ἀμφότερων τῶν φύλων.

Ἡ πρώτη ὁμιλία ἐπίσημος φιλεργατικὴ ἐκδήλωσις τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου εἶναι ἢ πρὸ τινων μηνῶν ἀποφασισθεῖσα καὶ σήμερον μὲ χρηστὰς ἐλπίδας ἐορταζομένη «Ἐκκλησιαστικὴ Ἡμέρα τοῦ Ἐργάτου», τῆς ὁποίας τὴν διοργάνωσιν ἀνέλαβε μετὰ μέγαλον καὶ ἀποφασιστικὸν ζήλον, ἀλλὰ καὶ πολλῆς μεθοδικότητος, ὁ ἀγαπητὸς μου συνάδελφος καὶ Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας κ. Ἀνδρέας Φυτράκης, μετὰ τοῦ φιλοτίμου ἐπιτελείου του. Ὁ δὲ λόγος τῆς ἐλλειψέως δαφιλεστέρως ἐκδηλώσεως τοῦ κοινωνικοῦ καὶ δὴ καὶ εἰδικοῦ φιλεργατικοῦ διαφέροντος ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν γένει ἐν τῇ Ὁρθόδοξῳ Ἐκκλησίᾳ δὲν εἶναι ἡ ἀδιαφορία διὰ τὰ κοινω-

νικὰ προβλήματα, τὴν ὁποίαν μᾶς ἐπιρροίπτουν, ἐξ ἀγνοίας τῶν πραγμάτων, πολλοὶ ἑτεροδόξοι παρατηρηταί. Ἀλλ' ἡ ἔλλειψις ζωηρᾶς κοινωνικῆς καὶ δὴ φιλεργατικῆς κινήσεως παρ' ἡμῖν ἐξηγεῖται ἐπαρκῶς ἐκ τῆς μέχρι πρὸ τινων ἐτῶν ἀπουσίας σοβαροῦ κοινωνικοῦ καὶ δὴ καὶ ἐργατικοῦ προβλήματος εἰς τὴν χώραν μας, λόγῳ τῆς ἀπουσίας καὶ σοβαρᾶς βιομηχανίας, ἢ ὁποία ἐμφανίζεται ἐν καλπασμῷ μόλις κατὰ τὰ τελευταῖα τριάκοντα πέντε ἔτη. Καὶ δὲν σημαίνει ἡ ἔλλειψις ἐλληνικῆς ἐκκλησιαστικῆς φιλεργατικῆς κινήσεως ἀδιαφορίαν τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸν ἐργατικὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος ἴσως δὲν θὰ γνωρίζῃ καὶ πρέπει νὰ τὸ μάθῃ, ὅτι ἡ ἐν ἔτει 1910 εἰσαγωγὴ τοῦ θεσμοῦ τῆς Κυριακῆς ἀργίας παρ' ἡμῖν ὀφείλεται κατὰ μέγιστον μέρος εἰς τὰς ἐπιμόνουσ προσπαθείας τοῦ Συλλόγου τῶν Κληρικῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, τοῦ λεγομένου «Ἱεροῦ Συνδέσμου», καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ τότε Μητροπολίτου Ἀθηνῶν ἀοιδίμου Θεοκλήτου, ὁ ὁποῖος θεσμός, ὡς μὴ ὄφελαι, ἐπέσρωτο νὰ φαλκιδεύηται ποικιλοτρόπως κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη.

(Συνεχίζεται)

ΠΑΝΑΓ. Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ

Ἀκαδημαϊκός-Κοσμητὴρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

γει τὴν κάτω χώραν καὶ ταπεινῶς ἔστηκεν, ὁ τῆς ὑψηλῆς ἄξιως, καὶ πολλὰ μὲν τοῖς θείοις λόγοις ἐμμελητήσας, πολλὰ δὲ τῇ σαρκὶ νομοθετήσας εἰς ὑποταγὴν πνεύματος. Ὁ δὲ σοβαρῶς προκαθεζέται καὶ τὴν ὄφρυν αἶρει κατὰ τῶν βελτιόνων, καὶ οὐκ ἐπιτρέμει τοῖς θρόνοις, οὐδὲ φρίσσει τὴν ὄψιν, τὸν ἐγκρατῆ κάτω βλέπων, ἀλλ' ὁμοῦ τῷ κράτει καὶ σοφώτερον ἑαυτὸν ὑπολαμβάνει, κακῶς εἰδὼς καὶ τὸ φρονεῖν ὑπὸ τῆς ἐξουσίας ἀφρημένος»³. Ἐπανερχόμενος δὲ διὰ πλειόνων εἰς τὰ «ἔπη εἰς ἑαυτὸν καὶ περὶ ἐπισκόπων» ἐρωτᾷ: «Πῶς δὲ σὺ βλέπων κάτω τοῦτον μένοντα τοῦ Θεοῦ παραστάτην,

ὑψαυχενεῖς τε καὶ θρόνων στέργεις κράτος,
ἀλλ' οὐχὶ φρίσσεις, οὐδ' ἐπιτρέμεις θρόνοις,
μὴ βουὸς ἐλαύνης κρείσσονας βοηλάτους;
Σκόπει γὰρ οὕτως, εἰ σχολὴ σοὶ καὶ βλέπειν
οὗτος χαμῆνης καὶ κόνει βεβρωμένους
καὶ σάρκας ἐξέτηξεν ἀγρυπνιαίς,
φαλμαφδίαίς τε καὶ στάσει νυχθημέρῳ
καὶ νοῦ πρὸς ὕψος ἐκ πάχους ἐκδημίαις...»⁴.

Διὰ ταῦτα ἐδίδασκεν, ὅτι ὁ ἐπισκοπῆς ὀρεγόμενος ὀφείλει προηγουμένως νὰ διδαχθῆ καὶ ἐκπαιδευθῆ ἐπὶ μακρόν, ἵνα καταστῆ ἄξιος καὶ ἱκανὸς νὰ διδάσκει τοὺς ἄλλους, «ἀδὲον διδάσκειν, ἐκμαθῶν, τοὺς ἄλλους νόμους», οὐδαμῶς δὲ καὶ ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἐπιτρέπεται αὐτὸς νὰ εἶναι ἄπειρος κάμαθής», ὥστε «ὁμοῦ μαθητῆς καὶ διδάσκαλος δοκεῖν»⁵, «καὶ ὁ τοῦτου πονηρότερον, παιδεύειν ἄλλους πεπιστευμένους, ὁ μὴδὲ τῆς οἰκείας ἀμαθείας ἐπαισθανόμενος»⁶. Πράγματι δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον ἀδέξασθαι ψυχῶν ἡγεμονίαν καὶ προστασίαν, καὶ μήπω μὴδὲ ποιμαίνεσθαι καλῶς μαθόντας ἡμᾶς, μὴδὲ καθαρθέντας τὴν ψυχὴν ὅσον ἄξιον, ἔπειτα ποιμνῆς ἐπιστατεῖν πιστευθῆναι»⁷.

Ἐκ τούτων καταφαίνεται τοῦτο μὲν «ὅτι τῆς Ἐκκλησίας ἄξιον εἶναι χρῆ πρῶτον, εἶτα τοῦ βήματος,

καὶ τοῦτου πρῶτον, εἶτα τῆς προεδρίας»⁸. τοῦτο δὲ ὅτι ἄνευ τῆς δεούσης προπαιδείας καὶ τῆς ἄλλης προπαρασκευῆς καὶ δοκιμασίας δὲν δύναται τις νὰ διδάξῃ καὶ ποιμάνῃ ποίμνιον λογικόν. «Οὐχ ὄρω τίνα λαβὼν ἐπιστήμην ἢ ποῖα δύναμις πιστεύσας, ταύτην ἂν θαρροῖ τὴν προστασίαν (ἐπισκοπὴν). τῷ ὄντι γὰρ αὕτη μοὶ φαίνεται τέχνη τις εἶναι τεχνῶν καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν, ἄνθρωπον ἄγειν, τὸ πολυτρόπωτατον ζῶον καὶ ποικιλώτατον»⁹. Δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται, ὅτι τὸ ἔργον τοῦ ποιμένου εἶναι «πτερῶσαι ψυχὴν, ἀρπάσαι κόσμου καὶ δοῦναι Θεῷ, καὶ τὸ κατ' εἰκόνα ἢ μένον τηρῆσαι ἢ κινδυνεῦον χειραγωγῆσαι ἢ διαρρῶν ἀνασώσασθαι, εἰσοικίσαι τε τὸν Χριστὸν ἐν ταῖς καρδίαις διὰ τοῦ Πνεύματος, καὶ τὸ κεφάλαιον, Θεὸν ποιῆσαι, καὶ τῆς ἄνω μακαριότητος, τὸν τῆς ἄνω συντάξεως»¹⁰. Ἀληθῶς διὰ τοὺς ποιμένας ἀτὸ κινδυνεζόμενόν ἐστι σωτηρία ψυχῆς, τῆς μακαρίας τε καὶ ἀθανάτου, καὶ ἀθάνατα κολασθησομένης ἢ ἐπαινεθησομένης διὰ κακίαν ἢ ἀρετήν», καὶ ἐπομένως «πόσον χρῆ δοκεῖν εἶναι τὸν ἀγῶνα ἢ ὅσης δεῖν τῆς ἐπιστήμης»¹¹ τῶν ποιμένων καὶ μάλιστα τῶν ἐπισκόπων;

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξηγεῖται, διατὶ τὸν Γρηγόριον τὸν Θεολόγον, καίπερ ἄριστα προπαρασκευασμένον καὶ προκατηρτισμένον διὰ μακρῶν σπουδῶν καὶ μελετῶν καὶ μοναστικῆς ἀσχίσεως καὶ ἄγοντα τὸ τριακοστὸν ἔκτον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ὁ ἐπίσκοπος πατῆρ του χειροτόνησε ἀπρεσβύτερον βίᾳ τε καὶ μόλις εἴξαντα»¹². «Ὅτε δὲ βραδύτερον διὰ σκληρῶν

8. Λόγ. 2,111. Migne P.G. 35,509.

9. Λόγ. 2,16, σ. 425.

10. Λόγ. 2,22, σ. 432. Καὶ εἰς τὰ «ἔπη εἰς ἑαυτὸν καὶ περὶ ἐπισκόπων» στίχ. 751/8 γράφει:

«Ἐν ἔστω τοῦδ' ἔργον ἱερέως καὶ μόνον,
ψυχὰς καθαίρειν ἐν βίῳ τε καὶ λόγῳ,
ἄνω φέροντα ἐνθέοις κινήμασι,
γαληνόν, ὑψίνουν τε, τὰς θείας μόνως
ἀκηλιδῶτους ἐμφάσεις τυποῦμενον,
ὡσπερ κάτοπτρον ἔνδοθεν μορφούμενον,
ἀγνάς τε πέμπειν προσφοράς ὑπὲρ τέκνων,
ἕως ἂν αὐτὸς προσφορὰν καταρτίσῃ». (Migne P.G. 37,1,221).

11. Λόγ. 2,28, σ. 437.

12. Βίος ἁγίου Γρηγορίου. Migne P.G. 35,260. «Ἄξιον ἰδιαζούσης ἐξάρσεως εἶναι τὸ γεγονὸς, ὅτι καίτοι ὁ θεολόγος Γρηγόριος ἦτο θαυμασιῶς προπαρασκευασμένος ἀπὸ πάσης ἐπόψεως ὅπως δεχθῆ τὴν ἱερωσύνην, «καίτοι — ὡς γράφει — προσεκληθῆναι μὲν ἐκ νεότητος καὶ ἐπ' αὐτὸν ἐπερρίσθη ἐκ μητρὸς καὶ ἐδόθην δοτὸς ἐκ μητρικῆς ὑποσχέσεως καὶ μετὰ τοῦτο τοῖς κινδύνοις ἐβεβαιώθη, καὶ ὁ πόθος συννηξήθη καὶ ὁ λογισμὸς συνέδραμε, καὶ πάντα ἔδωκα φέρων τῷ λαχόντι καὶ σώσαντι, κτήσιν, περιφάνειαν, εὐξίαν, τοὺς λόγους αὐτοῦς... καὶ τᾶλλα δὴ ταῦτα ὅλον θυμὸν μετρήσαι καὶ γλώσσῃσαι χαλινῶσαι καὶ ὀφθαλμοὺς σωφρονίσει καὶ γαστέρα παιδαγωγῆσαι καὶ δόξαν πατῆσαι τὴν κάτω μέγουσαν», ὅμως διεκατέλιγετο, παρὰ πάντα ταῦτα, ὁ θεὸς Γρηγόριος ὑπὸ «ἀδέου, μὴ καὶ τοῦ νυμφῶνος ἕξω ριφθῆ, δεθεῖς χεῖρας καὶ πόδας, ὡς οὐκ ἐνδεδυμένος ἐνδυμα γόμυ, ἀλλὰ τοιμηρῶς παρενείρας ἑαυτὸν τοῖς ἐκείσε ἀνακιμένους». «Ὅθεν αὐτούτοις ἐγὼ συνέμι καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν τοῖς λογισμῶν, ταῦτά μοι τὸν μυελὸν ἐκτῆχει καὶ δαπανᾷ τὰς σφύρας καὶ οὐκ ἐξ ἠρασῶν εἶναι καὶ ἄνω βλέποντα ταῦτά μοι ταπεινοῖ τὴν ψυχὴν καὶ τὸν νοῦν συστέλει καὶ τῇ γλώσσῃ δεσμὸν ἐπιτίθησι καὶ οὐ περὶ προστασίας (ἐπισκοπῆς) εἶναι ποιεῖ τὸν λόγον, εὐδὲ τοῦ κατορθοῦν ἄλλους καὶ διευθῆναι, ὁ πολλῆς ἐστὶ τῆς περιουσίας...» (Λόγ. 2,71 καὶ 77. Migne P.G. 35,480 καὶ 484).

3. Λόγ. 43,26/7. Αὐτόθι σ. 532/3.

4. Στίχ. 570/9. Migne P.G. 37,1207/8.

5. Στίχ. 544 ἐξ., 1205 ἐξ.

6. Λόγ. 2,50. Migne P.G. 35,460.

7. Λόγ. 2,78. Αὐτόθι σ. 485. Καὶ κατωτέρω, δικαιολογῶν τὴν ἀρνησίαν του ν' ἀναλάβῃ ποιμαντορικὰ καθήκοντα καὶ τὴν φυγὴν του εἰς Πόντον, ὁμολογεῖ: «Ταῦτα οὖν εἰδὼς ἐγὼ, καὶ ὅτι μηδεὶς ἄξιος τοῦ μεγάλου καὶ Θεοῦ καὶ θύματος καὶ ἀρχιερέως, ὅστις μὴ πρότερον ἑαυτὸν παρέστησε τῷ Θεῷ θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν, μὴδὲ τὴν λογικὴν λατρείαν εὐάρεστον ἐπεδείξατο, μὴδὲ ἔθυσσε τῷ Θεῷ θυσίαν αἰνέσεως καὶ πνεῦμα συντετριμμένον, πῶς ἐμελλον θαρρῆσαι προσφέρειν αὐτῷ τὴν ἔξωθεν, τὴν τῶν μεγάλων μυστηρίων ἀντίτυπον; ἢ πῶς ἱερέως σχῆμα καὶ ὄνομα ὑποδέσθαι, πρὶν ὅσοις ἔργοις τελειῶσαι τὰς χεῖρας;... πρὶν τῇ παιδείᾳ Κυρίου ἱκανῶς ἀνοιγῆναι τὰ ὦτα..., πρὶν τὸ στόμα, τὰ χεῖλη, τὴν γλῶσσαν ἀνοιγῆναι... καὶ πληρωθῆναι τῷ Πνεύματι λαλουμένων μυστηρίων τε καὶ δογμάτων;... μήπω σχολάσας, μὴδὲ μαθὼν λαεῖν Θεοῦ σοφίαν ἐν μυστηρίῳ τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἔτι νήπιος ὢν, ἔτι τρεφόμενος γάλακτι, ἔτι τῶν οὐκ ἀριθμουμένων ἐν τῷ Ἰσραὴλ, οὐδὲ καταλεγόμενων εἰς Θεοῦ παρατάξιν, μήπω τὸν Χριστοῦ σταυρὸν ὡς ἄνηρ αἶρειν δυνόμενος, μήπω μὴδὲ ἄλλο τι μέλος ὢν Ἰσως τῶν τιμιωτέρων, ἔπειτα εἰς κεφαλὴν καταστῆναι Χριστοῦ πληρώματος δέξεται χαίρων καὶ προθυμούμενος; Οὗτος ὁ φόβος μέγιστος, οὗτος ὁ κινδύνος ἔσχατος παντὶ τῷ συνιέντι καὶ τοῦ κατορθομένου τὸ μέγεθος καὶ τῆς διαμαρτίας τὸν δλεθρον». (Αὐτόθι 95-99, στ. 497-501).

αγώνων και άτρύτων πόνων εΐχεν επιβάλει ούτος την 'Ορθοδοξίαν έν Κωνσταντινουπόλει και ανασυντάξει και λαμπρύνει την 'Εκκλησίαν αὐτῆς, αλλά πικρανθείς έσκέπτετο ν' αποχωρήσει έξ αὐτῆς, ό μέν κλήρος και ό λαός δλόκληρος έξηγήθησαν, «μία βοή παρά πάντων ήρθη, την έκδημίαν τοῦ ποιμένος οδυρομένων ήν τε ιδεΐν έλεεινόν θέαμα, άνδρας, γυναΐκας, νέους, γέροντας, έλλογίμους και άμαθείς, άρχοντας, ιδιώτας, άπαντας οίμωγή συμφώνω κατεχομένους και την όρφανίαν οὔ φέροντας, ώστε τινά την φωνήν άκραντα τολμήσαι ειπεΐν· «ώ πάτερ, συνεκβάλλεις σεαυτῶ την Τριάδα»¹³. ό δε αυτοκράτωρ Θεοδοσίος παρέδωκε τον πατριαρχικόν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως εις αὐτόν, καιπερ «καμπτόμενον συνεχεία πόνων, γήρα τε και άσθενεία», ειπών: «ώ πάτερ, σοί τε και τοίς ιδρωΐσι τοίς σοίς δι' ήμῶν ό Θεός έγχειρίζει την 'Εκκλησίαν· ιδού δίδωμί σοι τον οΐκον τον ιερόν και τον θρόνον»¹⁴. τοῦθ' όπερ έπεκύρωσεν ειτα και ή Β' Οίκομνητική Σύνοδος¹⁵. Περιττόν να προσθεωρημεν, ότι τοιούτων έντες θεοπροβλήτων και λαοπροβλήτων αξιωτάτων ποιμένων και επισκόπων έχει και σήμεραν ανάγκην ή 'Εκκλησία, επισκόπων μη διωζάντων την τιμήν, άλλ' υπό τῆς τιμῆς διωχθέντων, και δεξαμένων παρά τοῦ Θεοῦ χάριν θείαν και οὐχι παρ' ανθρώπων χάριν ανθρωπίνην¹⁶, επισκόπων μη εκ του τόπου σεμνυνομένων, αλλά τον τόπον σεμνυνότων άφ' εαυτῶν, κατά τον Μ. Βασίλειον¹⁷.

Τούτων λαμβανομένων υπ' όψιν, ευεξήγητος καθίσταται ή έρα άγανάκτησις τοῦ μεγάλου Πατρός διά την πρόωρον και άθρόαν χειροτονίαν εις τά ιερατικά αξιώματα άώρων και άκαταρτίστων και άναξίω κληρικῶν, περι όν γράφει: «Ήσχύνθην υπέρ τῶν άλλων, όσοι, μηδέν τῶν πολλῶν έντες βελτίους, μέγα μέν οὖν, ει και μη πολλῶ χείρους, άνίπτοις χερσίν και άμνήτοις ψυχαίς τοίς άγιωτάτοις έαυτούς έπιστάγουσι, και πριν άξιοι γενέσθαι προσιέναι τοίς ιεροΐς, μεταποιουῦνται τοῦ βήματος, θλίβονται τε και ώθουῦνται περι την άγιαν τράπεζαν, ώστε οὐκ άρετῆς τύπον, άλλ' άφορμην βίου την τάξιν ταύτην εΐναι νομίζοντες, οὐδέ λειτουργίαν υπεϋθνον, άλλ' άρχήν άνεξέταστον· και ειςι σχεδόν τι πλείους κατ' αριθμόν, ή όπόσων άρχουσι· δειλαιοι τῆς ευσεβείας και άθλιοι τῆς λαμπρότητος»¹⁸. 'Εν τῇ περιπτώσει ταύτη, υποστηρίζει

13. Βίος άγίου Γρηγορίου, αὐτόθι σ. 285.

14. Αὐτόθι σ. 292.

15. Αὐτόθι σ. 296.

16. Πρβλ. λόγ. 43,27. Migne P.G. 36,533.

17. Migne P.G. 32,497.

18. Λόγ. 2,8. Migne P.G. 35, 416. Και κατωτέρω καθάπτεται δηκτικῶς τῶν άπαιδεύτων νεανιῶν, τῶν μετά κουφότητος και τοῦ συμπαραομαρτοῦντος θράσους τῆς άμαθείας σπυρόντων πρὸς τά άνωτερα ιερατικά αξιώματα, διά τῶν εξῆς: «Ήμῖν δε οὐδεΐς όρος τοῦ παιδείην και τοῦ παιδείεσθαι, οὐδέ τισὶ μέν εκίνω, τισὶ δε τοῦτο επιτρεπτόν, οὐδέ τις κανὼν τῶν έξεων· άλλ' οὕτω τὸ πράγμα έρριπται και συγκέχυται και οὕτω κακῶς διακείμεθα, ώστε οι πλείους ήμῶν, ίνα μη λέγω πάντες, πριν αποθέσθαι σχεδόν την πρώτην τρίγα και τὸ τά παιδικὰ ψελλίζεσθαι, πριν παρεθεΐν εις τὰς θείας αὐλὰς, πριν τῶν ιερῶν βιβλίων γινῶναι άν τὰ όνόματα, πριν Καινῆς και Παλαιᾶς χαρακτήρα γνωρίσαι και τοὺς προστάτας· οὕτω γάρ λέγω πριν ή τὸν βόρβορον άπεπλύνασθαι και τὰ τῆς ψυχῆς αΐσχη, όσα ή κακία ήμῖν προσεμείξατο, άν δύο ή τρία ρήματα

όρθῶς, ότι εΐναι ακρείστων πολιά μετά φρονήσεως άπαιδεύτου νεότητος, και λελογισμένη βραδύτης τάχους άπερισκέπτου»¹⁹, έντεῦθεν δε και ψέγονται οι «έτι χνοόαντες ίουλον», οι «θῶπες έρισθενέων χθαμαλοί» κ.λ.π.¹⁹ β.

Πρὸς θεραπείαν λοιπόν τῆς τοιαύτης αναρμόστου καταστάσεως, άμα δε και κινδυνόδους διά την 'Εκκλησίαν, ό θεός Πατήρ συμβουλεύει τοὺς άναξίως σπυρόντας πρὸς τὰ ύψηλά τῆς ιερωσύνης ύπουργήματα, και μάλιστα τὸ επισκοπικόν, τά θεία ταῦτα: «καθαροθῆναι δεΐ πρώτον, ειτα καθάραι· σοφισθῆναι, και οὕτω σαφίσαι· γενέσθαι φῶς, και φωτίσαι· έγγίσαι Θεῶ, και προσαγαγεΐν άλλους· άγιασθῆναι, και άγιάσαι· χειραγωγῆσαι μετά χειρῶν, συμβουλεύσαι μετά συνέσεως»²⁰. Ταῦτα όμως κατορθουῦνται πρώτον μέν δι' άμφιλαφοῦς γενικῆς και ιδία θεολογικῆς παιδείας, ήν ό Θεολόγος Γρηγόριος προσεκτήσατο διά πολυετῶν σπουδῶν έν Καισαρεία, 'Αλεξανδρεία και 'Αθήναις και ιδιαιτέρων μελετῶν έν τῇ έρήμῳ²¹, δεύτερον δε δι' ήσύχου προσευχῆς και μακρᾶς άσκήσεως έν μοναστικῶ και άναχωρητικῶ βίῳ, εις όν επανειλημμένως κατέφυγεν ό άγιος Πατήρ, «καταλιπὼν πόλεις, άγοράς, θέατρα, σοφιστῶν τύπον, άρχόντων άπονοΐας, δικαστῶν μετακλίσεις, δικαζομένων έριδας, ρητόρων ψεύδη, κλεπτῶν επιβουλάς, εμπόρων άπληστίαν, καπήλων όρκους, πλουσίων έπαρσιν, ένδεῶν κακουργίας, κόρον, μέθην, δόξαν την άπανθοῦσαν, έσθῆτα πολυτελῆ, εκ χρυσοῦ τε και άργύρου πεποιημένην, οΐκους γραφῆ τε και πλαξί μαρμάρων διαπρεπείς και ψηφίσι διηνησιμένους, άλλα τε όσα τὸ τῆς διανοΐας καθαρὸν επιθολούοντα, τῶ καθαρωτάτω φωτὶ οὐκ επιτρέπει την είσοδον»²². 'Εκεΐ, έν τῇ

τῶν εὔσεβῶν έξασκήσωμεν, και ταῦτα έξ άκοῆς, οὐκ έντεῦξεως, ή τῶ Δαυΐδ βραχέα καθομιλήσωμεν, ή τὸ τριβόνιον εὔ περιστειλώμεθα, ή μέχρι τῆς ζώνης φιλοσοφήσωμεν, εὔσεβείας τι πλάσμα και όψιν ήμῖν αὐτοίς περιγράψοντες, βαβαί τῆς προεδρίας και τοῦ φρονήματος! εὔθις έσμεν σοφοὶ και διδύσκαλοι και ύψηλὸι τὰ θεία και γραμματέων τὰ πρώτα και νομικῶν, και χειροτονοῦμεν ήμᾶς αὐτοὺς οὐρανόθεν, και καλεΐσθαι υπό τῶν ανθρώπων ραββί (ήτοῦμεν...) (Αὐτόθι σ. 457).

19. Αὐτόθι 7^ο, σ. 480.

20. Παραλείπονται ένταῦθα όσα ό άγιος Γρηγόριος γράφει περι τῶν «κακῶν επισκόπων», περι όν βλέπ. Κ υ δ ω ν ι ω ν 'Α γ α θ α γ γ έ λ ο υ, Τὰ Ιστορικά έπη Γρηγορίου του Ναζιανζηνου, 'Αθήναι 1955, σ. 30 εξ., 47 εξ.

21. Αὐτόθι 71, σ. 480.

22. 'Αξιωμακρόντως εΐναι ή σοφή συμβουλή, ήν ό Θεολόγος παρέχει πρὸς τοὺς θεολογούντας όλων τῶν εποχῶν περι τῆς άπολύτου αναγκαιότητος τοῦ συνδυασμοῦ πράξεως και θεωρίας: «Διά πολιτείας άνελθε· διά καθάρσεως κτήσαι τὸ καθαρὸν. Βούλει θεολόγος γενέσθαι ποτε και τῆς θεότητος άξιος; τὰς έντολάς φύλασσε· διά τῶν προσταγμάτων οδευσον· προξίς γάρ επιβασίς θεωρίας· εκ τοῦ σώματος τῆ ψυχῆ φιλοπόνησον» (Λόγ. 20,12. Migne P.G. 35,1080). Καταδικάζων δε την άσυγκράτητον σπουδῆν τῶν άρτίως λαβόντων τὸ θεολογικόν πτυχίον και από πάσης θέσεως και τάξεως και προελλεσεως άκαθέκτως σπυρόντων να άνέλθωσιν εις τὰ ύπατα εκκλησιαστικά αξιώματα, εμφανίζοντας έαυτοὺς ως «αὐθημερινούς σοφοὺς και χειροτονητοὺς θεολόγους», γράφει: «Όταν ίδω τοὺς αὐθημερινούς σοφοὺς και τοὺς χειροτονητοὺς θεολόγους, οίς άρκεΐ τὸ θελῆσαι μόνον πρὸς τὸ εΐναι σοφοίς, ποθῶ την άνωτάτω φιλοσοφίαν και σταθμὸν ξεχατον επιήτω, κατά τον 'Ιερεμίαν, και έμαντῶ μόνω συγγενέσθαι βούλομαι». (Αὐτόθι 20,1, στ. 1065).

23. Βίος άγίου Γρηγορίου. Migne P.G. 35,257/60.

ἐρήμῳ, συνησκοῦντο οἱ ἀγιώτατοι καὶ σοφώτατοι Πατέρες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης Γρηγόριος καὶ Βασίλειος ὁ μέγας, ἐπιδιδόμενοι εἰς βαθεῖας θεολογικὰς καὶ φιλοσοφικὰς θεωρίας καὶ συγγραφὰς καὶ ζῶντες οἰοῦναι «ζῶν ἄυλον καὶ ἀσώματον». Οὕτως ὁ ἅγιος Γρηγόριος ἔγραφε βραδύτερον πρὸς τὸν ἅγιον Βασίλειον ἐν νοσταλγίᾳ πολλῇ: «Τίς δώσει τὰς ψαλμωδίας ἐκείνας καὶ τὰς ἀγρυπνίας καὶ τὰς δι' εὐχῆς πρὸς Θεὸν ἐκδημίας καὶ τὴν οἰοῦναι ἄυλον ζῶν καὶ ἀσώματον; Τίς ἀδελφῶν συμφυτὰν καὶ συμψυχίαν τῶν ὑπὸ σοῦ θεουμένων καὶ ὑφουμένων; Τίς ἄμιλλαν ἀρετῆς;... Τίς θείων λογίων φιλοποιίαν καὶ τὸ ἐν αὐτοῖς φῶς εὐρισκόμενον σὺν ὁδηγίᾳ τοῦ Πνεύματος;»²³. Ἐκεῖ, ἐν τῇ ἐρημίᾳ τοῦ Πόντου καὶ τῇ μονῶσει, βεβαίῳ ὁ ἅγιος Πατὴρ, «οὐδὲν ἐδόκει μοι τοιοῦτον οἶον μύσαντα τὰς αἰσθήσεις, ἔξω σαρκὸς καὶ κόσμου γενόμενον, εἰς ἑαυτὸν συστραφέντα, μηδενὸς τῶν ἀνθρωπίνων προσαπτόμενον, ὅτι μὴ πᾶσα ἀνάγκη ἑαυτῷ προσλαλοῦντα καὶ τῷ Θεῷ, ζῆν ὑπὲρ τὰ ὁρώμενα, καὶ τὰς θείας ἐμφάσεις ἀεὶ καθαρὰς ἐν ἑαυτῷ φέρειν ἀμιγεῖς τῶν κάτω χαρακτήρων καὶ πλανωμένων, ὅντως ἔσοπτρον ἀκηλίδωτον Θεοῦ καὶ τῶν θείων καὶ ὄν καὶ ἀεὶ γινόμενον, φωτὶ προσλαμβάνοντα φῶς, καὶ ἀμαυροτέρῳ τρανότερον, ἤδη τὸ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος ἀγαθὸν ταῖς ἐλπίσι καρπούμενον, καὶ συμπεριπολεῖν Ἀγγέλοις, ἐπὶ ὑπὲρ γῆς ὄντα, καταλιπόντα τὴν γῆν καὶ ὑπὸ τοῦ Πνεύματος ἄνω τιθέμενον»²⁴. Αὐτοὶ εἶναι οἱ μόνοι ἀσφαλεῖς τρόποι τῆς ἐπιβαλλομένης προπαιδείας καὶ προγυμνασίας καὶ προπαρασκευῆς παντὸς ὁρεγομένου καὶ σήμερον ἐπισκοπῆς, ὅστις θὰ ἄφειλε νὰ «διετέλει μοναστῆς ἀντὶ κοσμοῦ, καὶ ἀκτῆμων ἀντὶ χρηματιστοῦ, καὶ ταῖς ἱεραῖς βίβλοις καθομιλῶν ἐκεῖθεν ἔλκειν τῆς ἀληθείας τὴν ἔλλαμψιν», οἰκειοθελῶς ἀποφασίζων «κόσμου χωρισθῆναι καὶ μόνῳ τῷ καθαρωτάτῳ συνεῖναι»²⁵.

Τέλος ὡς εὐλογοῦν αἰτίαν τῆς μὴ εἰσόδου ἢ τῆς ἐξόδου ἐκ τῆς ἐνεργοῦ ἐκκλησιαστικῆς διακονίας ὑπελάμβανεν ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνὸς πρῶτον μὲν, ὡς εἶδμεν, τὴν κλίσην καὶ ροπήν πρὸς τὴν ἡσυχίαν καὶ ἀσκησιν ἐν μονῇ, προτιμῶν αὐτὸς «τὴν ἐρημίαν καὶ τὴν ἀγροικίαν καὶ τὸν Θεόν»²⁶, ἄτε φρονῶν, ὅτι ἡ ἀπράγμων ἡσυχία τῆς ἐν πράγμασι περιφανείας τιμιωτέρα» εἶναι²⁷, δεύτερον δὲ τὴν βαρείαν

ἀσθένειαν καὶ τὸ γῆρας. Διὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο αὐτὸς ἀπέχωρησε τῆς κατὰ Ναζιανζὸν Ἐκκλησίας οὔτε ὡς καταφρονῶν τοῦ Θεοῦ, οὔτε ὡς περιορῶν τοῦ μικροῦ ποιμνίου (μηδὲ γὰρ πάθοι τοῦτο ψυχὴ φιλόσοφος²⁸, ἀλλὰ διὰ τὸ συντετρίφθαι τῇ ἀρρωστίᾳ καὶ νομίζειν μὴ ἐξαρκεῖν πρὸς τὰς τοιαύτας φροντίδας)²⁹. Εὐρεθεῖς ἄλλως πρὸς ἐπιμόνων παρακλήσεων καὶ πιέσεων καὶ «καταβολῆσεων παρὰ πάντων», ὁρῶν δὲ «καὶ τὴν Ἐκκλησίαν ἀμελουμένην» καὶ ἀπειλουμένην παρὰ τῶν αἰρετικῶν Ἡμιαρειανῶν, Ἀπολλιναριστῶν, Πνευματομάχων κλπ., «ἡττήθη ἤτταντῷ σώματι μὲν ὀδυνηρὰν, τῇ δὲ ψυχῇ ἴσως οὐ πονηρὰν», καὶ ἐπιστρέψας εἰς τὰ ἐπισκοπικὰ καθήκοντά του «ἐπέδωκε τὸ ταπεινὸν σῶμά του τῇ Ἐκκλησίᾳ μέχρι ἂν ἦ δυνατόν» καὶ «μέχρις ἂν διαρκῆ»³⁰. Ὅταν ἄλλως βραδύτερον εἶδεν ἐλαττωμένους τὰς ἑαυτοῦ δυνάμεις καὶ «τὸ σῶμά του κακῶς ἔχον καὶ τὴν Ἐκκλησίαν βλαπτομένην περὶ τὰ καιρία καὶ λελυμένην σχεδὸν ἐκ τῆς ἑαυτοῦ λύσεως, ἐδεήθη τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων δοῦναι τῇ Ἐκκλησίᾳ κεφαλὴν»³¹, δηλὰ διὰ τὴν ἐπισκοπικὴν ἡν αὐτὸς κατέχειν ἐπισκοπῆς τοῦτου δὲ ἀναβαλλομένου, ἔγραφε τῷ «ὑπερκεκρίμενῳ» ἐπισκόπῳ Θεοδώρῳ: «διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν Ἀγγέλων, ὅτι μὴ δίκαια πάσχει τὸ τοῦ Θεοῦ ποιμνιον, ἀποίμανον ὄν καὶ ἀνεπίσκοπτον διὰ τὴν ἡμετέραν νέκρωσιν· ἐμὲ γὰρ ἡ νόσος κατέχει καὶ τὰ χιόν ἀπήγαγε τῆς Ἐκκλησίας καὶ νῦν παντάπασιν ἀχρεοῖ, ἀεὶ τὰ τελευταῖα πνέοντα καὶ πλέον τοῖς πράγμασι συντριβόμενον... Ἐπισκόπου χορῆζει ἡ Ἐκκλησία, ἵνα μὴ παρὰ τῆς ἡμετέρας ἀρρωστίας καταβλάπτηται»³².

Ἐπὶ τέλος ἐπέτυχε τοῦ ποθομένου, καὶ τὸν μὲν νέον ἐπίσκοπον (Εὐλάλιον, ὃν ἔσχεν ἄγαν ἐν τοῖς τιμίοις, τῆς Ναζιανζοῦ ποιμένα κατέστησεν, αὐτὸς δὲ ἐν ἀσθενείᾳ κρατούμενος, ἐν Ἀριανζοῖς ἀνέψυχεν). Ἐνταῦθα «ἡσυχάζων» συνέγραψε περὶ τὰς δυσμὰς τοῦ βίου του τὰ ἑαυτοῦ Ἔπη, παραλλήλως δὲ καὶ πρὸς διαφόρους ἔγραφε «μὴ παραδέχασθαι τὸν λοιμὸν τῆς αἰρέσεως... καθ' ἐν ἀνατρέπων τὰ τῆς ἀσεβείας Ἀπολλιναρίου ἀμβλώματα». Τοιοῦτοτρόπως λοιπὸν «ἐνταῦθα ἡρεμήσας χρόνον, καὶ καθάρας τὸν βίον φιλοσοφία, γενόμενός τε ἐν θεωρίᾳ μέλλωνι, μετατίθεται τὴν ἐπίκληρον τῆνδε ζῶν ἐν βαθείᾳ τῇ πολιᾷ πρὸς τὴν ἀμείνω καὶ ὑψηλοτέραν κατάστασιν»³³.

Αὕτη, ἐν πάσῃ δυνατῇ συντομίᾳ, εἶναι ἡ περὶ ἐπισκόπων, καὶ ἰδίως περὶ ἐπιλογῆς καὶ χειροτονίας τῶν ἀρίστων, διδασκαλία τοῦ ἁγίου ἐπισκόπου Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ, τοῦ ἀποκληθέντος «ἐπώνυμου τῆς Θεολογίας» ὑπὸ τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ «χριστιανοῦ Δημοσθένους» ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν, καὶ τοιοῦτον ἀξιωματικὸν παράδειγμα θεολόγου ἐπισκόπου κατέλιπεν οὗτος τοῖς μεταγενεστέροις, ὥστε ὁ Ρουφίνος ἐν τῷ προλόγῳ τῆς λατινικῆς μεταφράσεως τῶν καλλιεπῶν λόγων του ἔγραψεν, «ἐπὶ τοῦ Γρη-

23. Ἐπιστολὴ 6 «Βασιλείῳ». Migne P.G. 37,30.

24. Λόγ. 2,7. Migne P.G. 35,413/6.

25. Βίος ἁγίου Γρηγορίου. Migne P.G. 35,260.

26. Λόγ. 42,20. Migne P.G. 36,488.

27. Ἐπιστολὴ 130 «Προκοπίῳ». Migne P.G. 37,225.

28. Καὶ ὁ Μ. Βασίλειος, ὁ χειροτονήσας τὸν Γρηγόριον ἐπίσκοπον τῆς μικρᾶς κόμης τῶν Σασίμων, ἔγραφε πρὸς τὸν Εὐσέβιον Σαμοσατῶν: «Γρηγόριον καὶ γὰρ ἠβουλόμην οἰκονομεῖν Ἐκκλησίαν τῇ αὐτοῦ φύσει σύμμετρον· αὕτη δὲ ἦν πᾶσα εἰς ἐν συναχθεῖσα ἢ ὑφ' ἡλίῳ· ἐπειδὴ δὲ τοῦτο ἀδύνατον, ἔστω ἐπίσκοπος μὴ ἐκ τοῦ τόπου σεμνυνόμενος, ἀλλὰ τὸν τόπον σεμνύων ἀφ' ἑαυτοῦ» (Migne P.G. 32, 497). Σημειώ-
τέον ὅτι ὁ «τόπος» οὗτος, δηλ. τὰ Σάσιμα, ἦσαν

«σταθμὸς τις ἐν μέσῳ λεωφόρου
ἄνυδρος, ἄχλος, οὐδ' ὄλιως ἐλεύθερος,
δεινῶς ἀπευκτὸν καὶ στενὸν κομιδριον,
κόνις τὰ πάντα καὶ φόφοι καὶ ἄρματα,
οὐρῆνοι, στεναγμοί, πράκτορες, στρέβλαι, πέδα,
λαδὸς δ' ὅσοι ξένοι τε καὶ πλανώμενοι» (Migne P.G.
37,1059/60).

29. Ἐπιστολὴ 139 «Θεοδώρῳ». Migne P.G. 37,236.

30. Ἐπιστολαὶ 138 καὶ 139, αὐτόθι σ. 233/7.

31. Ἐπιστολὴ 183 «Θεοδώρῳ», αὐτόθι σ. 300.

32. Ἐπιστολὴ 152 «Θεοδώρῳ», αὐτόθι σ. 257/60.

33. Βίος ἁγίου Γρηγορίου. Migne P.G. 35,301/4.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

«Παγκόσμιον ἔτος προσφύγων».

Ἡ ἔναρξις τοῦ Παγκοσμίου Ἔτους Προσφύγων τιμᾷ τοὺς σχόντας τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ὀργανώσεως αὐτοῦ. Σκοπὸς τοῦ Ἔτους τούτου εἶναι ἡ συγκέντρωσις κεφαλαίων καὶ ἡ ἐξεύρεσις μονίμων πόρων ἀντιμετωπίσεως τῶν προγραμμάτων περιθάλψεως καὶ στοργῆς καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων, οἵτινες φεύγονν πρὸς τὴν Δύσιν, εἴτε ἐκδιωκόμενοι ἐκ τῶν Ἀνατολικῶν χωρῶν, εἴτε οἰκειοθελῶς ἐκείθεν ἀναχωροῦντες.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι τὸ ἔργον αὐτὸ θὰ τύχῃ τῆς γενικῆς ἐνισχύσεως καὶ ἀρωγῆς, διότι εἶναι ἔργον χριστιανικὸν καὶ αὐτόχρημα ἐκκλησιαστικόν. Ὡς ἐτόνισεν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος εἰς τὸν ἐν ἄλλῃ σελίδι δημοσιευόμενον λόγον του, «ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν νιώθει τὴν ἀναληφθεῖσαν προσπάθειαν παντοίας τῶν προσφύγων ἀντιλήψεως καὶ προστασίας, καθ' ὅσον οἱ πνευματικοὶ τῆς Ἐκκλησίας σκοποὶ ἐν ἐνὶ καὶ θεμελιώδει γνώμονι συνοφίζονται, εἰς τὸν χρυσοῦν δηλονότι κανόνα τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον καὶ μάλιστα πρὸς τὸν ἀναξιοπαθοῦντα Ἀνθρώπον».

Κοσμῖως καὶ εὐπρεπῶς.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος, διὰ τῆς εἰς ἄλλην σελίδα δημοσιευομένης ἐγκυκλίου της, συνιστᾷ, ὅπως αἱ γυναῖκες προσέρχονται εἰς τοὺς ναοὺς, εὐπρεπῶς ἐνδεδυμέναι κατὰ τὸ θέρος. «Ὁ ἱερός τῶν Ναῶν χώρος, γράφει ἡ ἐγκύκλιος, ἐκλαμβάνεται παρὰ τινος μερίδος γυναικῶν, αἵτινες, κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας προσέρχονται μὲ ἐνδυμασίαν, ἣτις ἐκφεύγει πᾶν ὄριον σεμνότητος καὶ εὐπρεπειας, ὡς τόπος κοινός, ὡς τόπος κοσμικῶν συγκεντρώσεων». Κατόπιν τούτου ἡ Ἱ. Σύνοδος παρακαλεῖ καὶ πάλιν «πρὸς ἀποφυγὴν εὐπρεποῦς ἀποπομπῆς ἐκ τῶν ναῶν τῶν ἀσέμνως ἐνδεδυμένων γυναικῶν, ὅπως ἐφεξῆς αἱ γυναῖκες προσέρχονται κοσμῖως καὶ εὐπρεπῶς ἐνδεδυμέναι, ἵνα διὰ τῆς ἀγάπης αὐτῶν πρὸς τὴν εὐπρέπειαν τοῦ Οἴκου τοῦ Κυρίου ἀγιάζονται».

Ἡ «Ἐκκλησία» πιστεύει, ὅτι ἡ ἐκκλησις τῆς Ἱεράς Συνόδου θὰ εὖρη ἀπήχησιν εἰς τὰς πλείστας τῶν Ἑλληνίδων. Οὐδέποτε αὐταὶ πρέπει νὰ λησμονοῦν, ὅτι ὁ Χριστὸς ἀνῆρθε τὴν ἐν τῇ κοινωσίᾳ θέσιν τῶν γυναικῶν καὶ ἐξησφάλισεν εἰς αὐτὰς πᾶσας τὰς προϋποθέσεις, ἵνα αὐταὶ ἐκκολάψων καὶ ἀξιοποιήσων τὴν «αιώνιαν ἰδέαν τοῦ θήλεος». Ὁ ἐξοπλισμὸς αὐτῶν διὰ τοῦτ' αὐτὸ μεταφυσικῆς δυνάμεως δὲν ἐπι-

γορίου οὐδὲν δύναται νὰ εὐρεθῇ οὔτε τοῦ βίου ἐπαινετώτερον καὶ ἀγιώτερον, οὔτε τῆς εὐγλωττίας λαμπρότερον καὶ ἐνδοξότερον, οὔτε τῆς πίστεως καθαρώτερον καὶ ὀρθότερον, οὔτε τῆς ἐπιστήμης πληρέστερον καὶ τελειότερον».

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΜΙΡΗΣ

Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς
τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

τογγάνεται διὰ τῆς ἀπορρίψεως τῆς ἀξιοπρεποῦς ἐμφανισεῶς των, ἀλλὰ διὰ τῆς εὐαισθησίας, τῆς στοργῆς, τῆς τρυφερότητος, τῆς ἀγνότητος καὶ γενικῶς πάντων τῶν στοιχείων ἐκείνων, ἅτινα εἶναι ἡ ἀληθὴς ὠραιότης τῆς γυναικός. Κατὰ τὰ Κλημένεια, πᾶσα σώφρων χριστιανὴ γυνὴ ὡς κάλλος ἔχει τὴν «ἐν τῇ ψυχῇ εὐνομίαν», «μύρου δὲ πνέει τῆς ἀγαθῆς φήμης. Καλὰ φόρεα ἡμφίεσται τὴν αἰδῶ καὶ τιμίους μαργαρίτας περικίεται τοὺς σωφρονίζοντας λόγους. Λευκὴ δὲ τυγγάνει, ὅταν τὰς φρένας ἢ λελαμπροσμένη. Καλῶ ἐσώπτρω ὄρᾳ, εἰς Θεὸν βλέπουσα».

Ἄριστος ἐκπρόσωπος.

Μετὰ συγκινήσεως ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐπληροφόρηθη ἐκ τῶν ἐφημερίδων τὴν μετὰ πάσης ἐπισημότητος καὶ λαμπρότητος μετακομιδὴν ἐκ Βιέννης τῶν ὁσῶν τοῦ ἀειμνήστου Γερμανοῦ Καραβαγγέλη, Μητροπολίτου Καστοριάς καὶ ἥρωος τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος, περὶ τοῦ ὁποίου οὗτος ἔγραψε θαυμάσια ἀπομνημονεύματα, διασωθέντα ὑπὸ τῆς Πηνελόπης Δέλτα καὶ ἐκδοθέντα ὑπὸ τῆς «Ἐταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν».

Ὁ Γερμανὸς Καραβαγγέλης ὑπῆρξεν ἄριστος ἐκπρόσωπος τοῦ ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἀγωνισαμένου ἱεροῦ κλήρου μας. Τὸ φωτεινὸν παράδειγμα του, προστιθέμενον εἰς τὸ τῶν λοιπῶν Ἐθνομαρτύρων κληρικῶν, ἀποδεικνύει ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι ἀρροήτως συνδεδεμένη μὲ τὸ Ἔθνος μας εἰς τρόπον, ὥστε πᾶσα ἐναντίον αὐτῆς φανερά ἢ συγκεκαλυμμένη ἐπιβουλή νὰ στρέφεται κατ' ὁσῶν ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ Ἔθνους.

Ἡ ἀληθινὴ κοινωνικὴ πρόνοια.

Ὁ εἰς πολλὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος ἐορτασμὸς τῆς ἑκατονταετηρίδος τῆς ἰδρύσεως τοῦ «Ἐρυθροῦ Σταυροῦ» ἔδωκεν ἀφορμὴν, ἵνα δι' ἄλλην μίαν φορὰν καταστῆ συνειδητόν, ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ ἀληθὴς καὶ γνησίᾳ κοινωνικὴ πρόνοια ἄνευ τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης. Τὸ Χριστιανικὸν πνεῦμα εἶναι ἐκεῖνο, ὅπερ ἐνέπνευσεν εἰς τὸν Ἑρρίκον Ντυνὰν τὴν ἰδέαν τῆς ἰδρύσεως τοῦ Διεθνoῦς Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

Ἡ ἀλήθεια αὕτη δὲν πρέπει νὰ λησμονηθῆται ὑπὸ τῶν περὶ τὴν Κοινωνικὴν Πρόνοιαν ἀσχολουμένων. Κοινωνικὴ Πρόνοια, ἣτις δὲν ἐμφυχοῦται ὑπὸ ζῶντος χριστιανικοῦ πνεύματος, ἐκφυλίζεται εἰς μίαν ἀναιμικὴν οὐμανιστικὴν ἐργασίαν, ἣτις ἐξυπηρετεῖ βιοποριστικὸς σκοποὺς ἢ κατατᾶ κοσμικὴ κίνησις. Μόνον ἡ ἀγάπη, ἣτις εἶναι καρπὸς τοῦ ἁγ. Πνεύματος, δημιουργεῖ τοὺς ἀληθεῖς κοινωνικοὺς ἐργάτας, οἱ ὁποῖοι θυσιάζων τὰ συμφέροντα καὶ τὴν ἀνάπαυσίν των καὶ πολλάκις ἀποθνήσκων ὑπὲρ τῶν ἄλλων. Τὸ παράδειγμα τοῦ Μ. Βασίλειου ἢ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἢ τῆς ἁγίας Ὀλυμπιάδος ἢ τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος θὰ εἶναι ἐσαεὶ ἀρίστη ὑπόμνησις τῆς ἀληθείας ταύτης.

Νά γίνουν φυτώρια.

Ἡ χορωδία τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Ἁγίας Ἀναστασίας Χαλκιδικῆς ἐνεφανίσθη προσφάτως εἰς τὴν ἐν Θεσσαλονίκῃ αἰθουσαν τῆς Ἐταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν δι' ἑνὸς ἀρτίου θρησκευτικοῦ μουσικοῦ προγράμματος, ὃπερ ἐξετελέσθη λίαν ἐπιτυχῶς ὑπὸ τῶν ἱεροσπουδαστῶν. Οὕτως οἱ παραστάτες ἔσχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκτιμήσουν τὴν ἀξίαν καὶ τὴν ὠραιότητα, τὴν ὁποίαν κέκτηται ἡ βυζαντινὴ μουσική, ὅταν αὕτη ἐκτελεῖται πιστῶς.

Νομίζομεν, ὅτι τὸ ἀξιόπαινον παράδειγμα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Ἁγίας Ἀναστασίας δέον νὰ παράσχη ὄθησιν πρὸς μίαν ἐδρυτέραν σχετικὴν κίνησιν ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς σχολαῖς. Αὗται δέον νὰ γίνουν φυτώρια καὶ ἐστία οὐ μόνον τῶν ἐκκλησιαστικῶν γραμμάτων, ἀλλὰ καὶ τοῦ καθ' ὅλον ἑλληνορθόδοξου πολιτισμοῦ μας, τοῦ ὁποίου τμήμα εἶναι καὶ οἱ θησαυροὶ τῆς καθόλου βυζαντινῆς τέχνης, τὴν ὁποίαν ἐκληροδότησαν εἰς ἡμᾶς οἱ πρόγονοί μας. Λοιπὸν ἄς ἔχωμεν πάντοτε δι' ὅσιν τὸ φωτεινὸν παράδειγμα τοῦ πρώτου Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος Καποδιστρίου, ὅστις ἐν τῷ περιφῆμῳ Ὁρφανοτροφείῳ Αἰγίνης εἶχεν ὁρίσει ὡς ἐν τῶν κριωτέρων μαθημάτων τὸ μάθημα τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς καὶ Εἰκονογραφίας. Ἐκτοτε δυστυχῶς, ἕνεκα τῆς ὀλεθρίας Δοτικοπληξίας, ἡ ἐξέλιξις τῆς παιδείας δὲν ἐγένετο ἐπὶ τὰ βελτίω, ἀλλ' ἐπὶ τὰ χειρῶ.

Τὴν πρώτην θέσιν.

Τὸ Σχέδιον Ν. Διατάγματος περὶ ἰδρύσεως Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου προβλέπει, ὅτι τοῦτο θὰ ἀπαρτίζεται ἐκ δύο εἰδικῶν συμβουλίων, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μὲν ἐν θὰ ἀσχολῆται περὶ τὴν χάραξιν τῆς γενικῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς, τὸ δὲ ἄλλο θὰ ἀσχολῆται περὶ τὴν διοίκησιν τῆς ἐκπαιδεύσεως. Εἰς ἀμφοτέρω τὰ συμβούλια ἀντιπροσωπεύονται πάντες οἱ κλάδοι τῶν ἐκπαιδευτικῶν, πλὴν τῶν θεολόγων, περιερχομένων οὕτως εἰς μειονεκτικὴν θέσιν.

Εἶναι δὲ παρήγορον φαινόμενον, ὅτι πολλοὶ βουλευταὶ κατέθεσαν εἰς τὴν Νομοθετικὴν Ἐπιτροπὴν τροπολογίαν, ἀποβλέπουσαν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰς βῆρος τῶν θεολόγων γενομένης ἀδικίας. Ἐφ' ὅσον θέλομεν νὰ διακηρύσσωμεν, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Παιδεία θεμελιούται ἐπὶ τῶν ἑλληνορθόδοξων ἀρχῶν, δέον οἱ θεολόγοι νὰ κατέχουν τὴν πρώτην καὶ οὐχὶ τὴν τελευταίαν θέσιν ἐν τῇ ἱεραρχικῇ Κλίμακῃ τῶν Ἐκπαιδευτικῶν.

Δι' αὐτὸ ἡ «Ἐκκλησία» ἐλπίζει, ὅτι ἡ ὑπὸ τῶν κ.κ. Βουλευτῶν προταθεῖσα τροπολογία θὰ τύχη τῆς δεύσεως προσοχῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Βογιατζῆ καὶ θὰ υἰοθετηθῇ ἀνεπιφυλάκτως.

Θλιβερὰ διαπίστωσις.

Τὸν ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Βράχου τοῦ Ἀρείου Πάγου φιλέντα Μέγαν Ἐσπερινόν, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ πρώτου ἐν Ἀθήναις κηρύγματος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου,

παρηκολούθησαν καὶ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος πλήθη συγκεντρωθέντων πιστῶν, οἵτινες μετὰ κατανόξεως καὶ εὐλαβείας ἐμνήσθησαν τοῦ κατ' ἐξοχὴν Ἀποστόλου τῆς Ἑλλάδος, ὅστις ἐνεκέντρισε τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν καλλιέλιον.

Ἄλλ' οἱ συγκεντρωθέντες μετὰ θλίψεως διεπίστωσαν, ὅτι ἐνῶ τόσα ἔξοδα καὶ τόσος ἀδικαιολόγητος θόρυβος γίνονται ἐσχάτως διὰ τὰς ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως γενομένας παραστάσεις «Ἦχος καὶ Φῶς» καὶ διὰ τὰς «βεβηλώσεις», τὰς ὁποίας ὑφίσταται ὁ Παρθενών, οὐδεμία ἰδιαιτέρα φροντίς ἔχει καταβληθῆ ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων διὰ τὴν ἀξιοποίησιν καὶ προβολὴν τοῦ τόπου, ἔνθα ἐκήρυξεν ὁ Παῦλος, καὶ διὰ τὴν πρόληψιν τῆς πραγματικῆς βεβηλώσεως τῶν πέριξ αὐτοῦ χώρων ἀπὸ παντὸς εἶδους ἀσχημιῶν, αἵτινες γίνονται, ὅταν ἐπιπέσῃ τὸ σκότος τῆς νυκτός. Ἡ κατάσταση αὕτη οὔτε πρέπει νὰ συνεχισθῆ οὔτε πρέπει νὰ μὴν ἀπαρτήρητος ὑπὸ τῶν δεικνόντων ἐνδιαφέρον διὰ τὰς διαφορὰς «βεβηλώσεις». Ἡ φροντίς μας δὲν πρέπει νὰ στρέφεται μονομερῶς πρὸς τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ μνημεῖα. Ἐξ ἴσου πρέπει νὰ ἐνδιαφερώμεθα καὶ διὰ τὰ μνημεῖα τοῦ χριστιανικοῦ μας πολιτισμοῦ.

Ἀπαιτεῖται ἐπαγρύπνησις.

Ἡ στάσις τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ὑπὸ διαφορῶν σωματείων ἐκπροσωπούμενου Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ἐναντι τῆς ἀποπείρας ἐγκαταστάσεως διεθνούς ὀμάδος γυμνιστῶν ἐν Ἑλλάδι συνετέλεσε, ὥστε νὰ ἀποφνευθῆ ἡ ἀσχημία αὕτη, ἥτις θὰ ἀπετέλει προσβολὴν ἐναντίον τῶν ἑλληνορθόδοξων παραδόσεών μας.

Ὡς ἐτονίσθη ἐπιγραμματικῶς ἐν τῷ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀποσταλέντι ἐγγράφῳ διαμαρτυρίας πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν καὶ Δημοσίας Ἀσφαλείας, «ἡ ἐμφάνισις γυμνιστῶν ἐν μέσῳ τῆς Ἑλληνικῆς ζωῆς προσβάλλει καιρῶς τὸ αἶσθημα τῶν ἑλλήνων πολιτῶν.. καὶ ἐκμηδενίζει ὀλοσχερῶς.. ὅλα τὰ πνευματικὰ στοιχεῖα τὰ συνθέτοντα τὴν ἀνθρωπίνην τιμὴν, τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος ἀποκατέστησε διὰ τῆς σταυρωθείσης ἀγάπης Του καὶ ἐξηγόρασε διὰ τοῦ Παναχράντου Αἵματός του».

Τὸ ὅτι ἡ ἀλήθεια αὕτη κατενοήθη ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων εἶναι νέα ἐνδείξις, ὅτι ἡ ἐναντίον τῆς ἠθικῆς σήψεως ἀντίδρασις δὲν εἶναι ματαία, ἀλλὰ φέρε πάντοτε καρπούς, ἔστω καὶ ἐὰν οὗτοι δὲν φαίνονται ἀμέσως. Δι' αὐτὸ πάντοτε ἀπαιτεῖται ἐπαγρύπνησις καὶ ἀγὼν διὰ τὴν περιφρούρησιν τῶν ἑλληνορθόδοξων ἰδανικῶν καὶ παραδόσεών μας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Ιερά Σύνοδος

Ἡ Ἱ. Σύνοδος κατὰ τὴν συνεδριαν αὐτῆς τῆς 12ης Ἰουνίου ἠσχολήθη περὶ διάφορα θέματα τρεχούσης φύσεως.

— Κατὰ τὴν συνεδριαν τῆς 16ης τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἡ Ἱ. Σύνοδος μετὰ τὴν ἐξέτασιν διαφόρων θεμάτων ὑπηρεσιακῆς φύσεως ἀπεφάσισεν, ὅπως διακόψῃ τὰς ἐργασίας αὐτῆς λόγῳ τοῦ θέρους, ἐπιναλάβῃ δὲ αὐτὰς τὴν 15ην τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου. Πρὸς τοῦτο ἐξουσιοδότησε τὸν Μακαριώτατον Πρόεδρον, ὅπως διεκπεραιῶσιν τὴν τρέχουσαν ὑπηρεσίαν τῆς Ἱ. Συνόδου κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν. Τέλος ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἱ. Συνόδου Μητροπολίτης Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Χρυσόστομος ἠυχθήθη τῷ Μακαριωτάτῳ ἐκ μέρους τῶν Σεβ. Συνοδικῶν τὰ δέοντα ἐπὶ ταῖς διακοπαῖς καὶ τῇ προσεχεῖ ἀναχωρήσει αὐτοῦ εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ἀποστολικὴ Διακονία. Ἡ ἐπὶ τοῦ καταρτισμοῦ ἐνιαίου Ἀναλυτικοῦ προγράμματος καὶ βοηθημάτων τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων Ἐπιτροπῇ, ἐπιληφθεῖσα τοῦ ἔργου αὐτῆς, συνεδρίασε τῇ 27ῃ καὶ τῇ 30ῃ λήξαντος μηνὸς καὶ ἔθηκε τὰς βάσεις τῶν περαιτέρω ἐργασιῶν αὐτῆς. Τῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς ὁποίας Πρόεδρος τυγχάνει ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κίτρους κ. Βαρνάβας, μετέχουσιν ὡς μέλη οἱ Θεοφιλέστατοι Ἐπίσκοποι Κερνίτσης κ. Χρυσόστομος καὶ Ἀχαΐας κ. Παντελεήμων, ὁ Ἱεροκέρυξ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν Πανος. Ἀρχιμ. κ. Χριστόφορος Παπουτσόπουλος, ὁ παρὰ τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ Διευθυντῆς Ἐξομολογήσεως καὶ Κατηχητικῶν Σχολείων Πανος. Ἀρχιμ. κ. Παντελεήμων Μπαρδάκος, οἱ Αἰδέο. Πρωτοπρ. κ. κ. Ἐμμανουὴλ Μυτιληναῖος, Διευθυντῆς Τύπου καὶ Διαφωτίσεως παρὰ τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ, καὶ Ἀγγελος Νησιώτης, οἱ Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. κ. Π. Τρεμπέλας καὶ Δ. Μωραΐτης, ὁ Γενικὸς Διευθυντῆς παρὰ τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ Καθηγητῆς κ. Ἄνδρ. Φυτράκης καὶ ὁ Ὑφηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Εὐάγγ. Θεοδώρου.

— Διὰ τὴν συστηματικὴν ὀργάνωσιν τῆς ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων Ἐργατῶν μερίμνης τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας κατηρτίσθη, ἀποφάσει τοῦ Κ. Συμβουλίου αὐτῆς, Ἐπιτροπὴ μελέτης καὶ παρακολουθήσεως τῶν σχετικῶν ζητημάτων, ἐκ προσώπων ἀσχολουμένων μὲ τὰ ἐργατικά θέματα καὶ ἐνδιαφερομένων διὰ τὴν ὑπὸ τὸ χριστιανικὸν πρῖσμα ἐπίλυσιν αὐτῶν.

— Τὸ ἑσπέρας τῆς παρελθ. Κυριακῆς, 23ης λήξαντος μηνὸς, ἐν εἰδικῇ ἐκκλησιαστικῇ τελετῇ ἐγένετο ἡ ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου ἀπονόμη τῶν πτυχίων εἰς τὰς δώδεκα νέας ἀποφοίτους τῆς «Ἀνωτέρας Σχολῆς Διακονιστῶν—Κοινωνικῶν Λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ἐπι παρουσίᾳ Ἀρχιερέων, Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, ἐκπροσώπων τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου κ.ἀ. Ἐν ἀρχῇ ὠμίλησεν ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Σχολῆς Καθηγητῆς κ. Ἀμίλκας Σ. Ἀλιβιζάτος καὶ μετ' αὐτὸν ἡ Διευθύντρια αὐτῆς δις Σοφία Μουρούκα, ὁλοκλήτως δὲ ἡ ἐκ τῶν νέων πτυχιούχων δις Μαρία Παπαδοπούλου διηρμήνευσε τὰ αἰσθήματα τῶν συναδέλφων αὐτῆς. Μετὰ ταῦτα ὠμίλησεν ὁ Γεν. Διευθυντῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Καθηγητῆς κ. Ἄνδρ. Φυτράκης, ἐν κατακλείδι δὲ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητος. Τὰ κείμενα τῶν ὁμιλιῶν τούτων θὰ δημοσιευθῶσιν εἰς τὸ προσεχές φύλλον τῆς «Ἐκκλησίας».

— Τῇ Κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς, 21η λήξαντος μηνὸς, ἐγένετο ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἡ πανηγυρικὴ λήξις τῶν ἐφετειῶν ὁμιλιῶν τῆς «Φωνῆς Κυρίου», αἵτινες ἐγένοντο ἀπὸ τοῦ παρελθ. Ὀκτωβρίου, καθ' ἑκάστην Κυριακὴν ἑσπέρας, ἐν τῇ αὐτῇ αἰθούσῃ ἐνώπιον πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου ὑπὸ τοῦ παρὰ τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ Διευθυντοῦ Ἐρησκ. Διαφωτίσεως κλπ. Αἰδέο. Πρωτοπρ. κ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναίου.

— Τὴν 23ην Ἰουνίου, ἐπεσκέφθη τὸ εἰς Πεντέλην Πνευματικὸν Φροντιστήριον ὁ Συνοδικὸς Ἐπίσκοπος αὐτοῦ Σεβ. Μητροπολίτης Κίτρους κ. Βαρνάβας, ὅστις ὁμιλήσας πρὸς τοὺς πνευματικούς πατέρας ἐτόνισεν, πρὸς τοῖς ἄλλοις, τὴν

ἰδιαιτέραν σημασίαν τῆς πνευματικότητος τοῦ ποιμένου διὰ τὴν ἐπιτυχῆ διαζαγωγὴν τοῦ ἐν γένει ποιμαντικοῦ ἔργου.

— Τὴν 25-6-59 ἐπεσκέφθη τὸ αὐτὸ Πνευματικὸν Φροντιστήριον ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σάμου κ. Εἰρηναῖος παρασχῶν καταλλήλους συμβουλὰς καὶ ὑποθήκας εἰς τοὺς ἐν αὐτῷ πατέρας.

— Ἐξεδόθη καὶ ἐτέθη εἰς κυκλοφορίαν ὁ 19ος τόμος τῆς «Βιβλιοθήκης Ἑλλήνων Πατέρων καὶ Ἐκκλησ. Συγγραφέων», περιέχων τοὺς: Τίτον Βόστρων, Θεόδωρον Ἡρακλείας, Ἀλέξανδρον Λυκοπόλεως καὶ Εὐσέβιον Καισαρείας (μέρος Α').

Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν

— Τῇ 15ῃ Ἰουνίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητος προήδρευσε συνεδρίαν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.

— Τῇ 16ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐπεσκέφθη τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Κ. Καραμανλῆν.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας προήδρευσε συνεδρία τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

— Τῇ 17ῃ Ἰουνίου τὴν Α. Μακαριότητα ἐπεσκέφθησαν ὁ Πλοίαρχος κ. Σιδερεῆς καὶ ὁ βουλευτῆς κ. Γόντικας. Αὐθημέρον ὁ Μακαριώτατος προήδρευσε συνεδρία τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κασιματείου Κληροδοτήματος.

Τὸ ἀπόγευμα προήδρευσε συνεδρία τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

— Τῇ 18ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς προήδρευσε συνεδρία τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

Τὸ ἀπόγευμα προήδρευσε συνεδρία τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἀχιλλοπουλείου Κληροδοτήματος.

— Τῇ 20ῃ Ἰουνίου ἡ Α. Μακαριότης ἀνεχώρησεν ἀεροπορικῶς διὰ Κωνσταντινούπολιν πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου.

— Τὸ ἑσπέρας τῆς 25ης Ἰουνίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας.

— Τῇ 26ῃ Ἰουνίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐπεσκέφθη τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Κων. Καραμανλῆν.

Αὐθημέρον ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἔδωκε συνέντευξιν πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Τύπου σχετικῶς πρὸς τὸ καθιερωθὲν «Παγκόσμιον Ἔτος Προσφύγων».

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας προήδρευσε συνεδρία τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

— Τῇ 27ῃ Ἰουνίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν ἐδέχθη τὸν Δήμαρχον Ἀθηναίων κ. Ἄγγ. Τσουκαλᾶν, ἐν συνεχείᾳ δὲ προήδρευσε συνεδρία τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὸ «Παγκόσμιον Ἔτος Προσφύγων».

Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας προήδρευσε συνεδρία τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς Σιβιτανιδείου Ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς.

— Τῇ 29ῃ Ἰουνίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Ἱ. Μητροπολιτικῷ Ναῶ κατὰ τὴν ἐπίσημον Δοξολογίαν ἐπὶ τοῖς ὀνομαστηρίοις τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Παύλου. Κατ' αὐτὴν παρέστησαν αἱ Α.Α.Μ.Μ. οἱ Βασιλεῖς, ἡ Α.Β.Υ. ὁ Διάδοχος καὶ τὰ μέλη τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας, ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ λοιποὶ ἐπίσημοι.

Τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐχοροστάτησεν ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Βράχου τοῦ Ἀρείου Πάγου εἰς τὸν φαλέντα μέγαν Ἐσπερινόν, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ πρώτου ἐν Ἀθῆναις Κηρύγματος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ἐξεφώνησεν ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν Πανος. Ἀρχιμανδρίτης κ. Θεόκλητος Ἀβραντινῆς.

*

— Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Θ α υ μ α κ ο ὺ κ. Χ ρ υ σ τ ο σ τ ο μ ο ς κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Ἰουνίου ἐχοροστάτησεν, ἔλειτούργησε καὶ ὠμίλησεν εἰς ἱεροὺς ναοὺς τοῦ Πειραιῶς.

— Τῇ 11ῃ συνεργάσθη μετὰ τοῦ κ. Δημάρχου Κερατινίου διὰ τὴν ἴδρυσιν δύο ἐνοριακῶν ναῶν εἰς Ἀμφιάλην.

— Τῇ αὐτῇ ἐπεθεώρησε τὰ ἐκτελούμενα ἔργα ἀνεγέρσεως τοῦ νέου ἐνοριακοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Διονυσίου ἐν Πειραιεῖ.

— Τῇ 13ῃ, ἐκπροσωπῶν τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Θεόκλητον, ἐχαιρέτησεν ἐπὶ τοῦ ὑπερωκεανίου «Ὀλύμπια» τοὺς εἰς Πειραιᾶ ἔξ Ἀμερικῆς ἀφιχθέντας Ὀρθόδοξους Ἑλληνοαμερικανούς νέους, τοὺς ἀνήκοντας εἰς ὄργανωσιν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς, καὶ προσεφώνησεν αὐτοὺς καταλλήλως.

— Τῇ 17ῃ ἐτέλεσε τὸν ἀγιασμόν ἐπὶ τοῖς ἐγκαινίοις τοῦ ἐν Πειραιεῖ νέου κτιρίου Α' — Ε' Παραρτημάτων τοῦ Γενικοῦ Χημείου τοῦ Κράτους. Παρέστησαν ὁ Ὑπουργὸς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας κ. Γ. Ἀνδριανόπουλος καὶ ὁ Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κ. Δ. Ἀλιπράντης.

— Τῇ 19ῃ προήδρευσε Ἐπιτροπῆς, εἰς τὸν Πειραικὸν Σύνδεσμον, πτυχιᾶκῶν ἐξετάσεων Μαθητῶν τῆς Σχολῆς Ἐκκλησιαστικῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς.

— Τῇ 20ῃ μετέσχε τῆς προπομπῆς τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Θεόκλητου, εἰς τὸν ἀερολιμένα Ἑλληνικοῦ, ἀναχωρήσαντος εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηναγόρου.

— Τῇ αὐτῇ, ἐκπροσωπῶν τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Θεόκλητον, μετέσχε τῆς ὑποδοχῆς τῶν Α. Α. Μ. Μ. τῶν Βασιλέων τῶν Ἑλλήνων, εἰς τὸν ἀερολιμένα τοῦ Ἑλληνικοῦ, ἀφιχθέντων ἐκ Ζυρίχης.

— Τῇ 21ῃ παρέστη εἰς τὸν ἑορτασμόν ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς Ναυτικῆς Ἐβδομάδος εἰς τὸ Ναυτικὸν Μουσεῖον Πειραιῶς.

— Τῇ 23ῃ προήδρευσε τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ «Ἡμερολογίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τοῦ ἔτους 1960».

— Τῇ 24ῃ ἐτέλεσε ἀγιασμόν εἰς τὸ Δημαρχεῖον Πειραιῶς ἐπὶ τῇ ἀναλήξει τῶν καθηκόντων τοῦ νέου Δημάρχου Πειραιῶς κ. Πέτρου Ντεντιδάκη.

— Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐξεπροσώπησε τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Θεόκλητον εἰς τὸν ἑορτασμόν ἐπὶ τῇ 100ετηρίδι τῆς ἰδέας ἰδρύσεως τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, γενόμενον εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κέντρον Παραγωγικότητος εἰς Ἀθήνας, καθ' ὃν ὠμίλησεν ὁ πρόεδρος τῆς Ἐθνικῆς Ἐταιρείας Κοινωνικῆς Ἀλληλεγγύης κ. Χ. Τσαγανέας.

— Τῇ 25ῃ ἐπεσκέφθη τὸν Θεοφιλέστατον ὁ Δήμαρχος Πειραιῶς κ. Π. Ντεντιδάκης ἐπὶ τῇ ἀναλήξει τῶν Δημαρχιακῶν αὐτοῦ καθηκόντων.

— Τῇ αὐτῇ ὁ Θεοφιλέστατος μετέσχε τῆς ὑποδοχῆς τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Θεόκλητου εἰς τὸν ἀερολιμένα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀφιχθέντος ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.

— Τῇ 28ῃ ἠύλολγησεν Ἀρτοκλασίαν ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Πειραιῶς, προσκομισθεῖσαν ὑπὸ τῆς ἑορταζούσης «Ἐνώσεως ἔργατῶν φορτοεκφορτωτῶν λιμένων καὶ προλιμένων Πειραιῶς».

— Τῇ 29ῃ προέστη τῆς Δοξολογίας εἰς τὸν ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου Πειραιῶς, τῆς τελεσεθίσης ἐπὶ τοῖς ὀνομαστηρίοις τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Παύλου, εἰς ἣν παρέστησαν αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ τοῦ Πειραιῶς.

— Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ παρηκολούθησεν, εἰς τὸ Φουαγιέ τοῦ Δημοτικοῦ Θεάτρου Πειραιῶς, διάλεξιν τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἀμίλκα Ἀλιβιζάτου με θέμα «Ἡ προσωπικότης τοῦ Παύλου», διοργανωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συλλόγου τῶν ἐν Πειραιεῖ Κορινθίων «Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος».

*

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Κερνίτσης κ. Χρυσόστομος κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Ἰουνίου ἐλειτούργησε καὶ ὠμίλησεν εἰς διαφόρους ναοὺς τῶν Ἀθηνῶν κατὰ Κυριακὰς καὶ ἑορτάς.

— Τῇ 3ῃ Ἰουνίου προέστη ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, ἐν τῷ ναυδρίῳ τῆς Σιβιτανίδειου Σχολῆς, τοῦ μνημοσύνου τῶν Ἰδρυτῶν αὐτῆς Βασιλείου καὶ Λοῖζου Σιβιτανίδου.

— Τῇ 8ῃ Ἰουνίου ἐξεπροσώπησε τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον εἰς τὰ ἐγκαίνια τῆς λειτουργίας τοῦ Σεμιναρίου Ἐργατικῆς ἐκπαίδευσως. Τῇ αὐτῇ προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου.

— Τῇ 11ῃ Ἰουνίου παρέστη ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου εἰς τοὺς ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ Σταδίῳ Πανστρατιωτικούς ἀθλητικούς ἀγῶνας.

— Τῇ 13ῃ Ἰουνίου προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

— Τῇ 17ῃ Ἰουνίου παρέστη ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου εἰς τὴν ἐν τῇ αἴθουσῃ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσὸς» ἐπίδειξιν τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰδρύματος προστασίας κωφαλάλων.

— Τῇ 27ῃ Ἰουνίου παρέστη ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου εἰς τὴν ἐν τῇ αἴθουσῃ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσὸς» ὀργανωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος προστασίας Χανσενικῶν διάλεξιν τοῦ Γάλλου Ἀκαδημαϊκοῦ καὶ Ἱεραποστόλου κ. Raoul Follereau.

*

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀχαΐας κ. Παντελεήμων τῇ 27ῃ Μαΐου προήδρευσε τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ταξιαρχῶν Πύλης Ἀγορᾶς Γρηγορούσης.

— Τῇ ἰδίᾳ ἡμέρᾳ προέστη τῆς κηδείας τοῦ εἰς Κύριον ἐκδημήσαντος ἱερέως, ἐφημερίου τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Ἐλευθερίου Ἀρεῶς, Ἀναστασίου Κοσμοπούλου.

— Τῇ 28ῃ Μαΐου ἐξεπροσώπησε τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον ἐν τῇ Αἰθούσῃ τοῦ Παρνασσοῦ εἰς τὴν γενομένην ἐπιμνημόσυνον δέσησιν καὶ τὴν ἀκολουθήσανσαν διάλεξιν ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἀλώσεως τῆς βασιλίδος Κωνσταντινουπόλεως.

— Τῇ 29ῃ τοῦ ἰδίου μηνὸς προήδρευσε τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐκκλησ. Ἀσύλου Ἀγ. Ἀνδρέου.

— Τῇ 31ῃ Μαΐου ἐξεπροσώπησε τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον εἰς τὸ ἐν τῷ θεάτρῳ «Κεντρικόν» συγκληθὲν 12ον Συνέδριον τῆς συνομοσπονδίας Ἀναπήρων καὶ Θυμῶντων Πολέμου, προσφωνήσας τοὺς συνελθόντας καταλλήλως καὶ διαβιβάσας αὐτοῖς τὰς εὐχὰς τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου.

Κατὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον ἐλειτούργησε καὶ ἐκήρυξε τὸν Θ. λόγον ἐν διαφόροις Ἱ. Ναοῖς.

— Τῇ 1ῃ Ἰουνίου ἐξεπροσώπησε τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς λήξεως τῶν μαθημάτων τοῦ Σχολείου τῆς Ἐταιρείας Ἀναπήρων Παιδῶν, γενομένη παρουσία τῶν Α. Α. Υ. Υ. τῶν Πριγκιπισσῶν Σοφίας καὶ Εἰρήνης.

— Τῇ 5ῃ τοῦ ἰδίου μηνὸς παρέστη εἰς ἑορτὴν δοθείσαν ἐν τῷ θεάτρῳ «Κεντρικόν» ὑπὸ τῶν Χριστιανικῶν Ἐνώσεων «Νέα Ζωὴ» τῆς Ἐνορίας Ἀγ. Φωτεινῆς Νέας Σμύρνης.

— Τῇ 9ῃ Ἰουνίου παρέστη ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου ἐν τῇ Αἰθούσῃ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας, ἐνθα ἐγένετο ἡ πανηγυρικὴ ἐναρξὶς τῶν ἐργασιῶν τοῦ Α' Μεσογειακοῦ Συνεδρίου Ἀποκαταστάσεως Ἀναπήρων.

— Τῇ 10ῃ Ἰουνίου ἐχοροστάτησε κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν τῆς Ἀναλήψεως ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τοῦ Ἐκκλ. Ὀρφανοτροφείου Βουλιαγμένης καὶ ἀπηύθυνε νουθεσίας πρὸς τοὺς τροφίμους αὐτοῦ.

— Τῇ ἐπομένῃ, 11ῃ τοῦ ἰδίου μηνὸς, ἐλειτούργησε καὶ ὠμίλησεν ἐν τῷ ἰδίῳ Ὀρφανοτροφειακῷ Ναῷ πρὸς χάριν τῶν ἐν τῷ Ὀρφανοτροφείῳ ἐνδιατωμένων ὀρφανῶν.

— Τῇ 16ῃ Ἰουνίου ἐδέχθη καὶ προσεφώνησεν ἐκ μέρους τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἑλληνοαμερικανούς ἀντιπροσώπους τῶν ἑλληνορθόδοξων ἐν Ἀμερικῇ ὀργανώσεων Νεολαίας.

— Τῇ 17ῃ τοῦ ἰδίου μηνὸς ὑπεδέχθη ἐκ μέρους τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου ἐν τῷ ἀεροδρομίῳ τοῦ Ἑλληνικοῦ τὸν ἐξ Αἰγύπτου ἀφιχθέντα Μακαριώτατον Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας Κύριον Χριστοφόρον.

— Τῇ ἰδίᾳ ἡμέρᾳ ἐξεπροσώπησε τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον ἐν τῇ τελετῇ τοῦ πέρατος τῶν μαθημάτων τοῦ Μαλλιοπουλείου Παιδικῷ Ἀσύλῳ.

— Τῇ 19ῃ Ἰουνίου προήδρευσε τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐκκλ. Ὀρφανοτροφείου Βουλιαγμένης.

— Τῇ 20ῃ τοῦ ἰδίου μηνὸς παρέστη ἐκ μέρους τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου ἐν τῷ Κολλεγίῳ τοῦ Ἑλληνικοῦ κατὰ τὴν τελετὴν ἀπονομῆς τῶν διπλωμάτων πρὸς τὰς ἀποφοίτους.

— Τῇ 21ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐξεπροσώπησε τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον ἐν τῇ ἐν τῇ Αἰθούσῃ τοῦ «Παρνασσοῦ» γενομένη ἀπονομῇ Βραβείων ὑπὸ τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου εἰς τοὺς ἀριστεύσαντας μαθητὰς Σχολῶν Ἀπόρων τοῦ Συλλόγου «Παρνασσὸς».

— Τῇ 26ῃ Ἰουνίου προήδρευσε συσκέψεως τῶν Τομαρχῶν τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

— Τῇ ἰδίᾳ ἡμέρᾳ προήδρευσε τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἀσύλου τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 4 τεύχος τοῦ Ἀπριλίου 1959 τοῦ ἐπισήμου ὄργανου τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας δημοσιεύονται οἱ ὅροι τῆς ἐγγραφῆς τῶν σπουδαστῶν εἰς τὰ Σεμινάρια καὶ τὰς Θεολογικὰς Ἀκαδημίας τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ὁ κύκλος τῶν σπουδῶν τῶν ὁποίων εἶναι τετραετής. Εἰς τὰς ἐν λόγω σχολὰς γίνονται δεκτοὶ κατόπιν εἰσιτηρίων ἐξετάσεων οἱ ἀπόφοιτοι ταῦ γυμνασίου ἡλικίας οὐχὶ κάτω τῶν 18 ἐτῶν. Ὅλοι οἱ σπουδασταὶ εἶναι ὑπότροφοι τῆς Ἐκκλησίας.

—Εἰς τὸ ἴδιον τεύχος ὁ καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας τοῦ Λένινγκραντ κ. Μιχαὴλ Ντουμπρύνιν περιγράφει ἐκτενῶς τὴν εἰς Αἰθιοπίαν ἐπίσκεψιν ἀπὸ 13 Ἰανουαρίου μέχρι 4 Φεβρουαρίου 1959 διμελοῦς ρωσικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀντιπροσωπείας, τὴν ὁποίαν ἀπέτελεσαν ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις Ρωσικῆς πνευματικῆς Ἀποστολῆς ἀρχιμανδρίτης Νικόδημος καὶ ὁ ἐν λόγω καθηγητὴς. «Ἡ περιοδεία ἀνὰ τὴν Αἰθιοπίαν, γράφει ὁ Ντουμπρύνιν, μᾶς ἐπέτρεψε νὰ γνωρίσωμεν εὐρέως τὴν ζωὴν καὶ τὴν δρᾶσιν τῆς συγχρόνου Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας, τὴν κατάστασιν τῆς θεολογικῆς τῆς ἐπιστήμης καὶ τὸ ζήτημα τῆς πνευματικῆς διαφωτίσεως, καθὼς καὶ νὰ ἀποκαταστήσωμεν ἐπαφὰς μετ' ἐκπροσώπων τῆς αἰθιοπικῆς θεολογίας. Κατὰ τὴν περιοδείαν μᾶς ἀνὰ τὴν χώραν ἐγνωρίσαμεν τὴν ζωὴν τοῦ κλήρου καὶ τῶν μοναχῶν, τὴν ζωὴν τοῦ Αἰθιοπικοῦ λαοῦ καὶ τὰ μνημεῖα τῆς ἀρχαίας Αἰθιοπίας. Ὁ φίλος καὶ συγγενὴς τὴν πίστιν Αἰθιοπικὸς λαὸς ἔδειξε τὰς εἰλικρινεῖς του συμπαθείας πρὸς τὴν Ρωσικὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ὅπερ μᾶς γεννᾷ τὴν ἐλπίδα ὅτι μετὰ τῆς Ρωσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἐκκλησίας Αἰθιοπίας θὰ ὑφίστανται καὶ εἰς τὸ ἐξῆς στεναὶ καὶ ἀδελφικαὶ σχέσεις, αἱ ὁποῖα συνεχῶς θὰ συσφίγγωνται.

—Υπὸ τὸν τίτλον «Ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τῆς διενέξεως τῆς Παλαιᾶς μετὰ τῆς Νέας Ρώμης» δημοσιεύεται εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 29 τεύχος (1959) τοῦ ἐν Παρίσι οἰκιδιδομένου περιοδικοῦ «Messager de l'Exarchat du Patriarche russe en Europe occidentale» ὠραῖον ἄρθρον τοῦ διαπρεποῦς Ρώσου κανονικοῦ Σ.Β. Τροϊτσκι, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ σπουδαίαν συμβολὴν εἰς τὴν λύσιν τῶν δυσχερῶν προβλημάτων, ἅτινα ἀνέκυψαν ἐκ τῆς εὐρέσεως εἰς δύο παλαιὰ σλαβικά χειρόγραφα τοῦ Πηδαλίου μῆς ἀνωλύμου πραγματείας, ὑποστηρίζουσης ὅτι ἀπὸ τοῦ ε' αἰῶνος καὶ ἐντεῦθεν τὸ πρωτεῖον ἐν ὅλῃ τῇ Οἰκουμένῃ Ἐκκλησίᾳ ἀνήκει εἰς τὸν Πατριάρχην Κων/πόλεως, καὶ ἐνὸς σχολίου ὑποστηρίζοντος ὅτι ὄχι μόνον τὸ πρωτεῖον, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνωτάτη ἐξουσία ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Ἰδρυτοῦ τῆς Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν πᾶπαν Ρώμης ὡς διάδοχον τοῦ ἀποστόλου Πέτρου. Τὰ συμπεράσματα, εἰς τὰ ὁποῖα καταλήγει ὁ καθηγητὴς Τροϊτσκι, εἶναι: 1) ὅτι ἡ πραγματεία περὶ τοῦ πρωτείου τοῦ Πατριάρχου Κων/πόλεως συνετάχθη μετὰ τῶν ἐτῶν 610-623, περιληφθεῖσα περὶ τὸ 862 εἰς τὸν Νομοκάνονα τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ὑποταγῆς τῆς εἰς τὸν πᾶπαν 2) ὅτι τὸ σχόλιον περὶ τῆς ἀνωτάτης ἐξουσίας τοῦ πᾶπα ἐν ὅλῃ τῇ Ἐκκλησίᾳ προσετέθη ὑπὸ τινος παπικοῦ μεταξὺ τῶν ἐτῶν 866-869, ὅτε ἡ Βουλγαρικὴ Ἐκκλησία διηυθύνετο ὑπὸ παπικῶν ἐπισκόπων· καὶ 3) ὅτι αἱ ἐν λόγω πραγματεία μετεφράσθησαν ἐν Βουλγαρίᾳ εἰς τὴν σλαβωνικὴν περὶ τὰ τέλη τοῦ θ' ἢ τὰς ἀρχὰς τοῦ ι' αἰῶνος καὶ ὅτι τυγχάνουσι ἀβάσιμοι οἱ ἰσχυρισμοὶ ἐνίων ρωμαιοκαθολικῶν θεολόγων, ὅτι οἱ ἀπόστολοι τῶν Σλαύων Κύριλλος καὶ Μεθόδιος εἶναι συντάκται ἢ μεταφρασταὶ τοῦ εἰρημένου σχολίου.

—Τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Μόσχας ἐξέδωκεν ἐσχάτως εἰδικὸν διαφωτιστικὸν τεύχος σχετικῶς πρὸς τὴν κρατούσαν ἐν Ρωσίᾳ κατάστασιν, ὀργανώσιν καὶ λειτουργίαν τῆς Ὀρθοδόξου Ῥωσικῆς Ἐκκλησίας. Τὸ ἀκρῶς διαφωτιστικὸν αὐτὸ τεύχος τοῦ πατριαρχείου περικλείει καὶ πρόλογον τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξίου, εἶναι δὲ πλουσιῶς εἰκονογραφημένον με χαρακτηριστικὰς φωτογραφίας ἀπὸ τὴν ἐν γένει θρησκευτικὴν δρᾶσιν τῆς ρωσικῆς ἐκκλησίας. Τὸ τεύχος τοῦτο ἐξεδόθη ἐν μεταφράσει εἰς τὴν γαλλικὴν, ἀγγλικὴν, ἰταλικὴν, ἰσπανικὴν καὶ ἀραβικὴν γλῶσσαν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Καθ' ἃ γράφει ὁ τύπος τοῦ Βελιγραδίου, ἡ Ἑλληνικὴ καὶ ἡ Γιουγκοσλαβικὴ Κυβέρνησις συνεφώνησαν νὰ διευκολύνουν τὴν μετάβασιν εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος Γιουγκοσλάβων

μοναχῶν πρὸς ἐπάνδρωσιν τῆς Σερβικῆς μονῆς τοῦ Χελανδαρίου. Διευκολύνσεις προβλέπονται καὶ διὰ τὰς ἐπισκέψεις εἰδικῶν πρὸς ἐπισκευὴν καὶ συντήρησιν τῆς ἐν λόγω μονῆς.

—Ὁ ὑπουργὸς τῶν Θρησκευμάτων κ. Ραντοσάβλεβιτς ἔδωκε μεγάλην δεξίωσιν πρὸς τιμὴν τῶν μελῶν τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὴν ὁποίαν παρέστησαν καὶ πολλὰ μέλη τῆς Γιουγκοσλαβικῆς κυβερνήσεως.

—Εἰς τὸ ἀρτι κυκλοφορήσαν τεύχος τοῦ θεολογικοῦ περιοδικοῦ τοῦ Συλλόγου τῶν Ὀρθοδόξων ἱερέων Γιουγκοσλαβίας «PRAVOSLAVNA MISAO» δημοσιεύεται λίαν ἐνδιαφέρον ἄρθρον τοῦ πρώην καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Βελιγραδίου Δρος Ντούσαν Γκλούματς ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐπικειμένης «Οἰκουμενικῆς Συνόδου» τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας». Ἐπειδὴ ἐν τῶν θεμάτων, μετὰ τὰ ὁποῖα θὰ ἀσχοληθῆ ἢ ἐν λόγω Σύνοδος, θὰ εἶναι καὶ τὸ ζήτημα τῶν σχέσεων καὶ τῆς ἐνότητος τῆς Δυτικῆς καὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἦτοι «ἡ μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἀπὸ τὴν Ρώμην χωρῖσθεισῶν Ἐκκλησιῶν ζήτησις τῶν ὁδῶν τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος», ὁ συντάκτης τοῦ ἁρθρου φρονεῖ ὅτι οἱ ὀρθόδοξοι θεολόγοι πρέπει ἀπὸ τοῦδε νὰ ἀσχοληθοῦν πολυμερῶς καὶ φωτίσουν τὸ πρόβλημα αὐτὸ ἀνευ φόβου νὰ κατηγορηθοῦν δι' ἀνάμειξιν εἰς τὰς ἐσωτερικὰς ὑποθέσεις τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας καὶ ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία δέον νὰ χαράξῃ τὴν στάσιν τῆς ἐπὶ τοῦ προβλήματος αὐτοῦ, ὅταν σταλῆ εἰς αὐτὴν ἐπίσημος πρόσκλησις ἐκ μέρους τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ ἡμερησία διάταξις.

—Κατὰ πληροφωρίας τοῦ ἰδίου περιοδικοῦ, ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου τῶν Ὀρθοδόξων ἱερέων Γιουγκοσλαβίας ἀνέρχεται εἰς 1681. Ἐκτὸς τοῦ Συλλόγου εὗρισκονται 461 ἱερεῖς καὶ 103 ἱερομόναχοι.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 12 τεύχει τοῦ Δεκεμβρίου 1958 τοῦ ἐπισήμου ὄργανου τῆς Ἐκκλησίας Πολωνίας «Τσερκόβνη Βιέστικ» δημοσιεύονται αἱ βιογραφίαι τῶν Μακαριωτάτων Πατριαρχῶν Ἀντιοχείας καὶ Σερβίας κ. κ. Θεοδοσίου καὶ Γερμανοῦ καὶ ἀξιοπρόσεκτον ἄρθρον ἐπὶ τῇ 350ῃ ἐπετειᾷ τῆς τελευτῆς τοῦ πρίγκιπος Κωνσταντίνου Κωνσταντινὸβιτς Ὀστρούσκι, εἰς τὸ ὁποῖον ἐξιστοροῦνται με σαφῆναιαν οἱ λαμπροὶ ἀγῶνες τοῦ ἐναντίου τῆς προσηλυτιστικῆς δράσεως τῶν Ἰησοῦιτῶν μεταξὺ τοῦ ὀρθοδόξου πληθυσμοῦ τῆς Πολωνίας. Εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδοξίας ζῆλον τοῦ πρίγκιπος Κωνσταντίνου ὀφείλεται ἡ ἱδρυσις τὸ 1580 τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Ὀστρούγκ, τῆς ὁποίας διετέλεσε καθηγητὴς καὶ ὁ μετέπειτα Πατριάρχης Κων/πόλεως Κύριλλος Λούκαρις, καὶ ἡ τύποις ἔκδοσις τὸ 1581 τῆς Ἁγίας Γραφῆς εἰς τὴν σλαβωνικὴν. Εἰς τὴν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ πρίγκιπος Κωνσταντίνου Ὀστρούσκι ἐκτεταμένην περιοχὴν ὑπῆρχον 600 περίπου ὀρθόδοξοι ναοὶ καὶ μερικὰ μοναῖ, μέχρι δὲ τοῦ θανάτου τοῦ (†1608) οἱ Οὐνίται δὲν εἶχον ἐκεῖ οὔτε ἓνα ναόν.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

—Πλείστα πρακτορεῖα ἀνήγγειλαν, ὅτι, κατὰ τοὺς καλῶς πληροφημένους κύκλους, ἡ Πρώτη Ἐγκύκλιος τοῦ Πάπα Ἰωάννου ΚΓ' θὰ ἐκυκλοφορῆ τὴν 29ην Ἰουνίου.

—Ὁ Πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας στρατηγὸς Ντε Γκῶλ θὰ γίνῃ δεκτὸς εἰς ἀκρόασιν εἰς τὸ Βατικανὸν τὴν 28 τρ. κατὰ τὸ τυπικὸν τοῦ Sain - Jean - de Latran. Ἡ τιμητικὴ αὐτὴ διάκρισις παρέχεται εἰς ὅλους τοὺς ἀρχηγούς τοῦ γαλλικοῦ ἔθνους ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἐρρίκου 4ου.

—Ὁ Προϊστάμενος τῶν «ἀποστολικῶν λειτουργιῶν» Mgr. Dante εἰς ἐκκλησίαν πρὸς τοὺς πιστοὺς ἐζήτησεν «ὅπως ἀποφεύγωνται τὰ χειροκροτήματα κατὰ τὴν εἰσοδὸν τοῦ Πάπα εἰς τὴν Βασιλικὴν καὶ ὅτι ὀφείλουσαν πάντες νὰ παρακολουθοῦν με κατάνυξιν θρησκευτικὴν καὶ νὰ συνενῶνται μετὰ τοῖς ἱεροῦ κλήρου.

Ἐπὶ τὴν πνευματικὴν καθοδήγησιν τῶν καρδιάλιων Feftin καὶ Wende εἰς τὰς 6 καὶ 7 Ἰουνίου συνεκεντρώθησαν εἰς Λούρδην ἄνω τῶν τριάκοντα χιλιάδων στρατιωτῶν. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς συγκεντρώσεως ταύτης ὁ Πάπας Ἰωάννης ἀπηθύθηεν εἰδικὸν χαιρετιστήριον μήνυμα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

'Ιερὰ Μητρόπολις 'Αττικής και Μεγαρίδος

"Εχοντες υπ' ὄψει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ «περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων» Νόμου 2200/1940, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ τε κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσι κενὴν θέσιν ἐφημερίου τοῦ ἐν Ζωφριᾷ 'Ι. Ναοῦ τῆς Παναγίας Γοργοεπηκόου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς υποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, πρὸς ἀνακήρυξιν τῶν ὡς ὑποψηφίων.

'Εν Κηφισίᾳ τῇ 18 'Ιουνίου 1959

† 'Ο 'Αττικῆς καὶ Μεγαρίδος Ἰάκωβος

'Ιερὰ Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

"Εχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46 καὶ 47 § 2 ἐδ. 2 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν 'Εφημερίων τῶν 'Ενοριῶν :

1. 'Ιεροῦ Ναοῦ 'Αγίου Δημητρίου Θεσσαλονίκης.

2. 'Ιεροῦ Ναοῦ Γενεσίου Θεοτόκου (Παναγούδας) Θεσσαλονίκης.

3. 'Ιεροῦ Ναοῦ Κοιμήσ. Θεοτόκου, 40 'Εκκλησιῶν, Θεσσαλονίκης, ἵνα υποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων, πρὸς πλήρωσιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν 'Εφημεριακῶν θέσεων.

'Εν Θεσσαλονικίᾳ τῇ 10ῃ 'Ιουνίου 1959.

† 'Ο Θεσσαλονίκης Παντελεῆμων.

'Ιερὰ Μητρόπολις Κίτρους

"Εχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200/1940 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων 1) Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Θείας 'Αναλήψεως ἐν Κατερίνῃ 2) 'Αγίου Χαραλάμπους ἐν Κατερίνῃ 3) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐν Αἰγινίῳ 4) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐν 10ῳ χιλιόμετρῳ 5) 'Αγίου Νικολάου ἐν Λειβαδίῳ (Βουλτσίστη) 6) 'Αγίου Γεωργίου ἐν Λοκὸβῃ 7) 'Αγίου Νικολάου ἐν Καρυαῖς, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ κεκτημένους τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης υποβάλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου ὀριζόμενων πιστοποιητικῶν πρὸς ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων.

'Εν Κατερίνῃ τῇ 15ῃ 'Ιουνίου 1959

† 'Ο Κίτρους Βαρνάβας

'Ιερὰ Μητρόπολις Φλωρίνης, 'Αλμωπίας καὶ 'Εορδαίας

"Εχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2.200/1940 «Περὶ 'Ι. Ναῶν καὶ 'Εφημερίων», ὡς καὶ τὴν παράγραφον 2 τοῦ ἀρθροῦ 50 τῆς κωδικοποιηθείσης 'Ενοριακῆς Νομοθεσίας καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν 'Εφημεριακῶν θέσεων τῶν 'Ιερῶν Ναῶν: 1ον) 'Αγίου 'Ιωάννου τοῦ Προδρόμου τῆς 'Ενορίας πόλεως Πτολεμαίδος—'Εορδαίας καὶ 2ον) «'Αγίας Παρασκευῆς» τῆς 'Ενορίας-Φλωρίνης, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω θέσεων, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης υποβάλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα ἡμῶν τὰ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικά τῶν, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν 'Εφημεριακῶν θέσεων.

'Εν Φλωρίνῃ τῇ 17ῃ 'Ιουνίου 1959

† 'Ο Φλωρίνης-'Αλμωπίας-'Εορδαίας Χρυσόστομος

'Ιερὰ Μητρόπολις Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως

"Εχοντες υπ' ὄψει τὰ ἀρθρα 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ 'Ιερῶν Ναῶν καὶ 'Εφημερίων», προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ 'Ιεροῦ Ναοῦ 'Αγίου 'Αθανασίου Χώρας—Γορτυνίας, καλοῦμεν ἅπαντας τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα, πρὸς κατάληψιν τῆς ἐφημεριακῆς θέσεως ταύτης, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, υποβάλωσιν ἡμῖν, τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ πιστοποιητικά, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων.

'Εν Δημητσάνῃ τῇ 12ῃ 'Ιουνίου 1959.

† 'Ο Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Εὐστάθιος.

'Ιερὰ Μητρόπολις Διδυμοτείχου καὶ 'Ορεστιάδος

"Εχοντες υπ' ὄψει τὰ ἀρθρα 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ 'Ι. Ναῶν καὶ 'Εφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ διὰ μεταγενεστέρων Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου 'Εφημερίου πρὸς πλήρωσιν τῆς Γ' κενῆς ἐν τῷ 'Ι. Ναῷ «'Αγίου Θεοδώρου» τῆς πόλεως 'Ορεστιάδος 'Εφημεριακῆς θέσεως, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν 'Ι. Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους προσόντα, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ἐν τῷ δελτίῳ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», υποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά.

'Εν Διδυμοτείχῳ τῇ 8ῃ 'Ιουνίου 1959.

† 'Ο Διδυμοτείχου καὶ 'Ορεστιάδος Κωνσταντῖνος.

«ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Εκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΙΟΠΤΕΥΟΝΤΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† 'Ο 'Αθηνῶν ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

† 'Ο Σάμου καὶ 'Ικαρίας ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

† 'Ο Φωκίδος ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΛΟΓΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδ. Σπεράντσα, «'Η μοναδικὴ γραμμὴ πλεύσεως».

Τὸ Χρονικὸν τῆς μεταβάσεως τοῦ Μακ. 'Αρχιεπισκόπου εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Συνοδικαὶ 'Εγκύκλιοι καὶ 'Εγγραφα.

'Ο λόγος τοῦ Μακ. 'Αρχιεπισκόπου κατὰ τὴν ἐναρξιν τοῦ Παγκοσμίου 'Ετους Προσφύγων.

Παν. Μπρατσιώτου, Κοσμητορὸς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν καὶ 'Ακαδημαϊκῶ, Χριστιανισμὸς καὶ 'Εργασία (Β').

'Ιωάννου Καρμῖρη, Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν, 'Εκ τῆς 'Εκκλησιολογίας τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου. 'Η περὶ 'Επισκόπων διδασκαλία καὶ τὸ παράδειγμα αὐτοῦ.

Παρατηρήσεων Στῆλη.

'Εκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Προκηρύξεις ἐκλογῆς ἱερῶν.

'Υπεύθυνος Τυπογραφείου: Κων. 'Ιερὺς Πλατανίτης
'Υψηλάντου 66, 'Αγία Βαρβάρα Αἰγάλεω.

'Εκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος. 'Εν 'Αθήναις, 'Ιασιῶ 1.